

Alkoholen
tog en bit av
barndomen
Sidan 2

Främlingar
vid julbordet
rubbar roller
Sidan 10

Brödkö blev
gemenskap
i Vanda
Sidan 12

River muren
mellan artist
och publik
Sidan 14

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL HELSINGFORS SVENSKA FÖRSAMLINGAR

TORSDAG 17 DECEMBER. NR 51-52/2015

KP

51-52

K Y R K P R E S S E N

Ljuset lyser i mörkret

Sidan 8

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Att komma hem till jul

KP TROTS PAKET och god mat är julen fortfarande familjehelgen framför andra.

Räckan av lediga dagar ger släktingar som annars inte träffas så ofta till vardags både orsak och möjlighet att gästa varandra. Hemmen öppnas, tiden är sällsynt hel och obruten. Likt musikalstjärnan Peter Jöback kommer vi hem till jul.

Men det gäller inte alla. För en del blir ensamhet, avklippta rötter och obefintliga sammanhang smärtsamt tydliga just under den här helgen.

Samhället stängs, finländarna drar sig in bakom julkranspyntade ytterdörrar. Utanför blir den iranska frisören med egen salong, den nyinflyttade storstadsbon, den ensamstående äldreningen som inte längre har några vänner och släktingar kvar.

OCKSÅ i år öppnar församlingar från olika samfund och på flera orter, också i Svenskfinland, dörrarna för att erbjuda ett julhem på julafton till dem som saknar ett.

I år pyntas det julgran i Johannes församling i Helsingfors, dukas det till julmiddag på Lepikko lägergård i Vasa på julaftonseftermiddagen. Och på många andra ställen sker liknande insatser. Frivilliga och anställda ger av sin familjetid för att vidga gemenskapen.

Det känns viktigt och riktigt. Så bereddes också en familj utan lokalt sammanhang och rötter en gång husrum i ett nödläge. Deras livsöde går i repris, varje månad, varje vecka någonstans i Europa.

DE SENASTE åren har kyrkan kanske mer än någonsin fått stå objekt för allt från missnöje till ren skadeglädje.

Den är tacksam att skratta åt när någon enskild företrädare gör bort sig. Den är målet för svallvågor av raseri och besvikelse, både med fog och utan.

Det får den kanske tåla. Låt det storma och svalta. Men det är a och o att kyrkan står som en bastion för den medmänskliga som tar avstamp just i det bräckliga ögonblicket mellan liv och död, när ett barn föds i Betlehem.

ETT UTSLAG för att det uppdraget ändå i någon mån har lyckats ger T-Medias värdeundersökning bland drygt 3 000 finländare i oktober-november. Kyrkan är den samhällsaktör som allt fler uppger sig lita på i en värld som många upplever som osäker och ibland otrygg. De facto är kyrkan den som ökat mest i förtroendekapital under året i finländarnas ögon. Nästan varannan finländare, eller 46 procent av de tillfrågade, säger sig lita på kyrkan. Det kan jämföras med att 43 procent litar på riksdagen och 38 procent på regeringen.

NÄR DEN är som bäst lyckas kyrkan med att glimra till i det mörker som Jöback sjunger om, det kompakta och dystra där året rinner bort i ett kallt decemberregn.

När det är som bäst är det paradoxalt nog barnet i krubban som är bär kyrkan genom den tillvaron – hela året om.

PROFILEN: MALIN FINSKAS

”Jag kunde inte bortförklara att Magnus rygg helats då jag levte nära honom och visste hur sjuk han varit.”

Hon ser bönen kraft

Malin Finskas blev smått chockad över bordsbönen hennes blivande svärföräldrar bad första gången hon besökte dem. Sedan dess har hon själv blivit en bönemänniska. Och bönesvaren har inte uteblivit.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

De enda gångerna som **Malin Finskas** kom i kontakt med kristen tro under sin uppväxt var under julfesterna i skolan och i skriftskolan.

– För cirka tre år sedan fick jag veta att fammo är troende. Vad jag vet har ingen annan bett för mig som barn.

I stället präglades hennes uppväxt av alkoholmissbruk. Fram till 1998, då Replotbron stod klar, var hembyn Norra Vallgrund ganska isolerad. Det var vanligt att man drack på ön.

– Så länge jag minns har pappa varit alkoholist, men nu är han nykter sedan tre år tillbaka. Jag växte i princip upp hos mommo och moffa som bodde bara femtio meter från föräldrarnas hus.

Varför det blev så har hon inte riktigt klart för sig.

– Jag tror att de till en början tog hand om mig för att underlätta livet för mina föräldrar när jag som tvååring fick en yngre syster. Mina morföräldrar såg sannolikt problemen, men jag vet inte i vilket skede de insåg allvaret i dem.

Morfär blev hastigt sjuk år 2001 och dog inom ett år.

– Jag var sexton år och hade hört i skriftskolan att man kunde be för sjuka. Jag bad för moffa men då han dog upplevde jag att jag inte fick något svar. Jag slutade be.

Pappan stod sin svärfar ganska nära och dödsfallet ledde till att han började må riktigt dåligt och drack ännu mer

än tidigare. Inom ett år hade han förlorat både arbete och körkort. Han fick blödande magsår och var nära döden.

– Jag har sett på nära håll hur alkoholen förstör människorna. Oftast ska man nå botten innan man som alkoholiker kan åstadkomma en förändring. Tre gånger var pappa intagen på Pixnekliviken i Malax för vård. Mamma höll ihop familjen. Men för tre år sedan skilde de sig. I dag är pappa nykter och säger att han skulle göra vad som helst för sina döttrar.

Typiskt för barn i alkoholistfamiljer är att de försöker sköta sig och vara till minsta möjliga besvär.

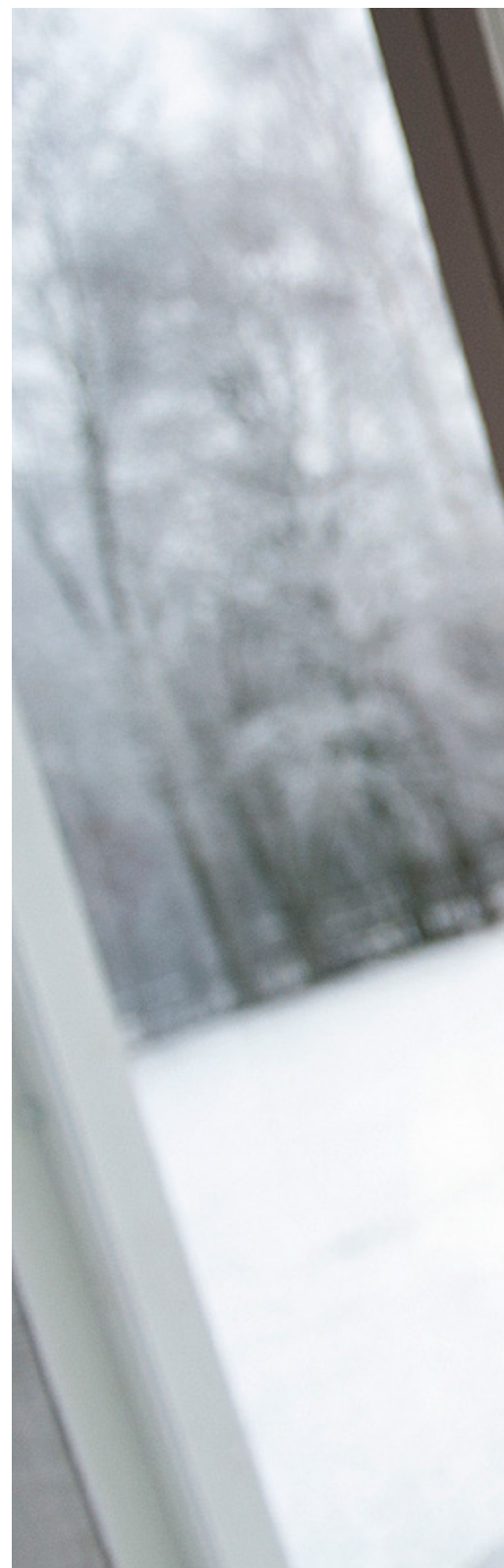
– Både jag och min syster har alltid försökt göra vårt bästa. Jag klarade av skolan och jag fick både utbildning och arbete.

– Men mitt eget liv var inte heller så hälsosamt. Jag drack en del. Även om pappa var missbrukare tog jag inte avstånd från alkohol. Jag kände till farorna och varje gång mamma ringde var jag på helspänn över att hon skulle ha dåliga nyheter om pappa.

Bara en förklaring

I december 2010 träffade Malin **Magnus Finskas** från Jeppo.

– Först då kom jag i kontakt med människor som tar tron på allvar. Hans föräldrar bad bordsbön och de berättade hur Gud gripit in i deras och i andras

liv. Jag träffade Magnus bror som berättade att han blivit helad från cancer.

Här inleddes en process som gjorde att Malin Finskas kom till tro.

– Tron började ta tag i mig 2012. Magnus hade problem med ryggen och smärtan spred sig till höften och till knät. Under ett förbönsmöte med förebedjaren **Pirkko Jalovaara** i Karleby blev Magnus rygg bra.

Hon finner ingen annan förklaring än att Gud helade ryggen.

– Jag var med i kyrkan då det hände. Jag såg hur någon kastade sina kryckor och började springa runt. Det kunde jag förklara med att det var iscensatt. Men jag kunde inte bortförklara att Magnus rygg helats då jag levte nära honom och visste hur sjuk han varit.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer: e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Danske Bank
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Christa Mickelsson

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons utan extra kostnader via annonsverket på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Radannonser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag

veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumeration@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

Även om några församlingar stängt sina dörrar för Jalovaara ser Malin Finskas hur Gud använder henne. Nyligen höll hon ett förbönsmöte i Jeppo ungdomslokal.

– Jag tycker det handlar om förföljelse av henne. Bibeln säger att man ibland får lida för sin tro.

Gud använder djuren

Malin Finskas upplever att Gud berört henne genom djuren.

– Under älgjakten hösten 2012 i Norra Vallgrund bad jag Gud visa att han finns genom att sända en älgdjur mellan några träd. Snart dök där upp en liten tvåtaggare. Jag tror inte det var något sammanträffande. Det står ju i Bibeln att man ska finna Herren när man sö-

KATTEN RUBEN Häggstrand är ett av de många bönesvar Malin Finskas fått. Som unge försvann den men efter att hon bett för den återkom katten tre dagar senare.

ker honom. Jag sökte honom av hela mitt hjärta och han visade sig för mig.

Efter att Malin och Magnus gifte sig började hon läsa vigselbibeln.

– Jag upplever nu att Gud talar till mig genom olika bibelverser. Men han ger mig också tankar. Medan jag suttit på pass under höstens älgjakt har jag haft mycket tid att be. Då jag ber över bibeltexter kan jag få förklaringen till dem.

För ett drygt år sedan upptäckte paret att det står i Jesaja och i Petribrevet att Jesus inte bara dog för våra synders skull utan att han också bar alla våra sjukdomar på korset. Det gav tron en starkare gnista.

– Bibeln befäller oss att lägga händerna på de sjuka. I det ingår löftet att de ska bli friska. Vi började be för folk

och vi såg att helanden började ske.

Bönesvaret de fick då de bad för hennes farfar har berört Malin Finskas starkt.

– Han har haft hörapparat i åtta år men ändå svårt att höra. Problemen i örat har också påverkat hans balanssinne. I höst bad Magnus och jag för honom. Inget hände just då. Men tre veckor senare nämnde pappa i förbifarten att faffa inte längre använder hörapparat. Fyra dagar efter att vi bett för honom hade fammo märkt att hans hörsel blivit bättre. Men de vågade inte säga något åt oss för de trodde inte det var bestående. Det var lite dräpligt. En månad senare bad Magnus för faffas sjukrygg. Faffa gjorde stora ögon när han märkte att smärtan genast försvann.

MALIN FINSKAS

BOSATT I JEPPU, NYKARLEBY.

GIFT MED MAGNUS SEDAN 2013.

BARNMORSKA PÅ VASA CENTRAL-SJUKHUS MEN VÄRDLEDIG MED ETTÄRIGA SONEN GABRIEL.

VÄXTE UPP I NORRA VALLGRUND, KORSHOLM, MED ALKOHOLPROBLEM I FAMILJEN.

ÄLGJÄGARE I HEMBYNS JAKTLAG.

Eklund ungdomsarbetare inom LFF

UNGDOMSLEDARE. Laestadianernas Fridsföreningars Förbund LFF har anställt **Richard Eklund** som ungdomsarbetare från och med nästa år. Tjänsten som ungdomsarbetare inom LFF är helt ny.

Eklund är teologistuderande, för tillfället bosatt i Åbo, men planerar att flytta med familjen till Jakobstadsnejen i sommar.

– Jag kommer att jobba deltid inom LFF under våren, medan jag gör undan så mycket som möjligt av studierna. Sedan kommer jag att jobba med ungdomar och unga vuxna. Det handlar bland annat om kristen undervisning och självvård. Dessutom kommer jag att sitta med i LFF:s ungdomsråd, säger Eklund.

Kyrkoarkitektur i pepparkaka

JULSTÖK. Trefaldighetskyrkan syns bra genom **Sabina Nabbs** köksfönster i Vasa. Det är kanske den enklaste förklaringen till att det blev just den kyrkan som nu står i form av ett pepparkakshus i hennes kök.

Mallen till Trefaldighetskyrkan har Sabina gjort själv, genom att titta på och mäta foton som finns på webben. Kyrkan är byggd i rätta

proportioner, med rätt antal fönster. Kyrkan strategiska mått är: 65 cm (längd) x 29 cm (bredd) x 49 cm (höjd).

Trefaldighetskyrkan är ritad av **C. A. Setterberg** och representerar engelsk nygotik. Den är byggd år 1862.

– När jag googlade på Setterberg fick jag massor av idéer till kommande pepparkakshus, säger Sabina Nabbs.

FOTO: JOHANNA BACKHOLM

En gran för världen

JULHÄLSNINGAR. Vi har bett vänner över hela världen dekorera Kyrkpressens julgran med något aktuellt, något viktigt eller trevligt som symboliserar deras väntan på julen just i år, just där som de befinner sig just nu. Det blev en brokig gran för världen.

SAMMANSTÄLLT AV: JOHAN SANDBERG ILLUSTRATION: MALIN AHO

JULSYMBOL: NEPALESISK MATTA

MARIA WESTERLING
Nu behövs en fredsmatta och vilja hos representanter för olika folkgrupper och politiska partier att sätta sig ner och att samarbeta för enhet och fred i landet.

Maria Westerling, missionär, Nepal.

JULSYMBOL: JULSTJÄRNA

CAMILLA NYLUND
Jag vill ha en julstjärna från Herrnhut i Sachsen i min julgran. Den symboliserar Betlehems stjärna. Den lyser upp de flesta hus här i Dresden i advent. För mig som är långt borta från mitt hemland är traditioner viktiga speciellt i juletid.

Camilla Nylund, sångare, Tyskland.

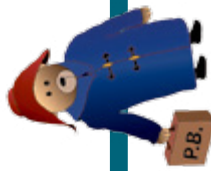

JULSYMBOL: PADDINGTON

ERIK JOHANSSON
Min julsymbol är björnen Paddington. Jag kom till London, liksom Paddington, utan veta så mycket om staden. Nu har jag hittat nya vänner här. Dessutom så är Paddingtons mössa jultigt röd så jag tycker den passar bra i granen.

Erik Johansson, äventyrare och analytiker, Storbritannien.

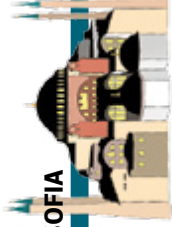

JULSYMBOL: HAGIA-SOFIA

TORSTEN SANDELL
Hagia Sofia var världens största kyrka fram till dess att Peterskyrkan i Rom byggdes. Kyrkan var symbolen för Konstantinopel och huvudkyrka i det östromerska riket. Den blev färdigbyggd år 537.

Att Hagia Sofia har varit moské i femhundra år, fram till dess att den blev museum på 1900-talet, stör inte så mycket. Den är ändå symbolen för vår hemstad just nu, för Istanbul. *Torsten Sandell i Turkiet.*

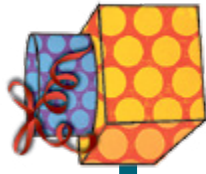
JULSYMBOL: JULKLAPP

TOMAS KOLKKA
Eftersom 95 procent av thailanderna är buddhister och endast 0,5 procent är kristna är julen och julfirandet en ganska ny grej för de flesta i Thailand. De flesta thailandere känner ju till den kommersiella julen från olika vackert dekorerade köpcentrum, men tyvärr är det få som har kännedom om julens ursprungliga, underbara budskap.

Många thailandere (liksom kanske många finländare) tror därför att man firar jul bara för att ge och få julklappar. Men å andra sidan är julklapparna ändå ett utmärkt sätt för de thailändska kyrkorna att hjälpa de utstötta och fattiga människor i samhället.

Tomas Kolkka, missionär, Thailand.

JULSYMBOL: EN PUSSELBIT

ANNA-LENA SÄRS

Att kommunicera och samarbeta är så viktigt i en kyrka, men det kan också vara

så svårt. Lyckligtvis har vi tillstånd att träna. Må Gud välsigna våra relationer och vägen till målet.

Anna-Lena Särs, missionär inom barn och ungdomsarbete, Senegal.

JULSYMBOL: PULPET

BARBRO FINSKAS-MUSHENDWA

I december går man och väntar på resultatet från årets slutprov i olika skolor. Lyckades man så bra att man får fortsätta till nästa stadium i januari?

Finns det pengar till skolgifter och övriga kostnader? Min önskan är att alla ska ha möjlighet att gå i skola.

Barbro Finskas-Mushendwa, Tanzania.

JULSYMBOL: TÅSANDALER

HANNA LEMMETTI

Det känns lite bakvänt att gå omkring i tåsandaler så här i juletid, men det är precis det som jag gör. Solen gassar varje dag och temperaturen stiger oftast över 30 grader. Det är inte så lätt att få den där rätta julstämningen när svetten rinner och stearinjusen bägnar. Många grannar har satt upp fin julbelysning i trädgårdarna och julgranarna blinkar i fönstren. Kanske julkänslan kommer nästa vecka då barnen är med i församlingens jultablå? Julkänsla eller inte –

”Jesus is the reason for the season”!

Hanna Lemmetti, hemma-mamma på Sunshine Coast, Australien.

JULSYMBOL: MANDARIN

SAMI RANTAMÄKI

Festligheterna börjar vid nyår när Farbror Frost besöker folket och Kremls klockor ringer in det nya året. Under den veckolånga nyårshögtiden samlas man runt de ryska festbordens som dignar av utsökta rätter, frukter och sallader. Julen firas sedan enligt den julianska kalendern natten till den sjunde januari, varefter landet sakta återgår till vardagsrytm. *Sami Rantamäki, Ryssland.*

JULSYMBOL: FLAGGOR

RUT ÅBACKA
Kenya har haft besök av två stora män under året. I juli var Amerikas president här och i november var påven Franciskus på besök. De är två män som är stora på olika sätt. Då Obama var här var det fullsärhetsbevakning, både från amerikanskt och kenyanskt håll. Då man meddelade påven att man från Kenyas sida kan stå till tjänst med 10 000 säkerhetsvakter svarade han att han inte fruktar något annat än myggorna som sprider malaria. Den som tror på Jesus behöver inte frukta något, varken terrorattacker eller myggor. Vi är skyddade av en starkare makt, på alla plan. Gud älskar också hela världen. Han blev människa för att hela mänskligheten skulle räddas. Gud vill inte att någon ska gå förlorad. "Så älskade Gud världen, att Han gav den sin ende son, för att var och en som tror på honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv." *Rut Åbacka, missionär, Kenya.*

JULSYMBOL: BOK

BJÖRN VIKSTRÖM

Böcker har ända sedan jag var barn hört till mina favoritjulkalappar. Jag hänger därför en bok på en av grenarna (nära stammen!). En julklappsbok ska vara fängslande, men inte för faktaspäckad. En deckare eller en historisk roman fungerar bra. *Björn Vikström, biskop, Borgå.*

JULSYMBOL: BARNSKOR

EMMA ENGSTRÖM

Jag jobbar med små barn på ett barnhem. Varje dag får jag se barnen utvecklas. De lär sig krypa och gå, prata, leka och skratta. Vi låter barnen vara barn, lär dem snälla ord och ger dem ett tryggt hem. Många av barnen har aldrig fått vara barn utan tvingas bli vuxna alldeles för tidigt under svåra familjeförhållanden. Jag är evigt tacksam för att jag fått möjligheten att jobba här, barnen ger mig så mycket. *Varje dag är ett nytt äventyr. Emma Engström, volontär, Costa Rica.*

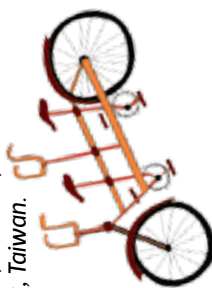

JULSYMBOL: CYKEL

CAROLA SALO-BACK

Järnhästen, som cykeln heter på taiwanesiska, har alltid varit min följeslagare i Taiwan. För den billösa kompletterar den buss och tåg. Under språkstudierna i Taichung för drygt 30 år sedan cyklade jag till skolan och rutten gick genom fält med betande vattenbufflar. Cykeln är förträfflig på hembesök. Man hinner med flera och när längre än om man promenerar. Cyklar man är det lätt att stanna upp när man träffar någon man vill hälsa på och tala med. Man kan transportera uppköpen på cykeln, men bara en person kan skjutas åt gången. En behövlig motion får man. Dessutom slipper man bensinkostnader och bidrar inte till avgaser. Varmt tack till järnhästen (=thih-be)! *Carola Salo-Back, Taiwan.*

Tro är viljan att försöka

I sista delen av Patrik Hagmans söndagsskola för vuxna får vi knyta ihop säcken kring kristen tro. Vad betyder det egentligen att vara kristen och räcker det med att vilja tro?

DEL 14

Skillnaden tron gör

Under hösten har söndagsskolan behandlat olika vägar in i den kristna tron. Vi har gått via de olika delar av människans liv som gudstjänsten vidrör. Framträder bilden av kristendomen som ett specifikt sätt att leva och se världen, med en lite annorlunda syn på tid och rum, kropp och själ, förnuft och känsla, sanning och skönhet – ensynsom förkroppsligas i en gemenskap utan gränser i världen och historien. Att vara kristen är att välja att försöka forma sitt liv i enlighet med denna syn.

Gudstjänsten är därmed navet i det kristna livet.

Det betyder inte att kristendomen är lika med gudstjänsten, allra minst i den meningen den är det som sker i kyrkan på söndag förmiddag. Men det är gudstjänsten som håller ihop allt det andra.

Hur? Dels genom att allt det andra kyrkan gör, och allt det andra kristna gör, är försök att i praktiken leva ut det som gudstjänsten pekar mot. Så är den gemenskap som kyrkans olika grupper – barngrupper, ungdomsgrupper, körer och missionsföreningar – försöker åstadkomma ett utflöde av den vision om Guds rike som vi tränas i att känna igen i gudstjänsten. Och kyrkans diakonala arbete – tjänandet av människor – är ett direkt utflöde av den syn på oss själva och varandra som gudstjänsten lär oss. Hela kyrkans liv flödar ut ur gudstjänsten.

Att komma in i gudstjänsten

Men det finns också en rörelse inåt. I dag, då många människor finner det svårt att förstå poängen med gudstjänsten, är denna rörelse speciellt viktig. Det handlar om att allt detta "andra", från kvällsbönen hemma i sängen, till radions andakter och pärlbandet av sommarbröllop i våra kyrkor, fungerar som vägar som ska hjälpa människan att hitta in i gudstjänsten och dess märkliga gemenskap.

Det här kunde vara mycket mer konkret än det ofta är i dag. Det handlar om allt från att vänja människor vid kyrko-

Det här är sista och avslutande delen i Patrik Hagmans söndagsskola för vuxna som ingått i Kyrkpressen under året. Alla artiklar i serien utkommer i bokform på Fontana Media hösten 2016.

rummets atmosfär till det kristna språkbrukets egenheter. Men framför allt om att visa på hur saker hänger ihop, hur ord och fraser i liturgin får betydelse vid valet av kaffe till kyrkkaffet, hur psalmerna får återklang i vardagens arbete.

Att "vara kristen" handlar om ett sökande efter dessa kopplingar, om tron att det är i dessa tillsynes slumpmässiga kontaktpunkter som Gud talar till oss.

Trons mysterium

Bakom allt detta finns en djupare övertygelse – nämligen övertygelsen om att frågan om hur vi lever våra liv på riktigt spelar en roll. Tanken är att de små val vi gör verkligen har en betydelse, också när vi inte kan se konkreta resultat. Här går den stora skiljelinjen, mellan att leva i en värld där vi är isolerade stoftkorn utkastade i ett kallt universum, och att leva i en värld där vi hänger ihop med varandra, och med något större, djupare, sannare.

Det är detta vi kallar att tro

Och här finns något intressant. Människor säger ofta att de gärna vill tro, men inte kan. Men att vilja tro, är det inte just strävan efter att försöka se dessa samband? Att tro är ju inte att veta att världen är funtad på ett visst sätt, utan att välja att försöka se den så. Skillnaden mellan att tro och att vilja tro är därmed närmast icke-existerande. Skillnaden finns mellan att vilja se världen så och att inte vilja göra det, att inte bry sig.

Det ligger i sakens natur att denna vilja vacklar. Världens brutalitet och ondska kan få vem som helst att tappa tron. Och därför är tron en gemenskap där ingen lämnas ensam i sina tvivel.

"Människor säger ofta att de gärna vill tro, men inte kan. Men att vilja tro, är det inte just strävan efter att försöka se dessa samband?"
Patrik Hagman

PATRIK HAGMAN riktar sig till alla vuxna som känner att det är dags att ta reda på mer om kristendomen. ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN

LEDIG TJÄNST

Pedersörenejdens kyrkliga samfällighet söker en person i tjänsteförhållande som

CHEF FÖR BEGRAVNINGSVÄSENDET

Läs hela annonsen på vår webbsida www.pnks.fi
Ytterligare information om tjänsten fås av förvaltningsdirektör Diana Söderbacka, 040 310 0401.

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

Julförsäljning i Jakobstad, Kanalesplanaden 23 (fd. Makuuni)

Billiga väskor, plånböcker, handskar, baby-tossor, pannband m.m.

Siv Slotte Kb
Tfn 050-306 2622

FÖRMÄNLIGA
MATTOR!
VÄLKOMMEN IN!

Kantlax
väveri

0500-166084 www.kantlaxvaveri.fi

OUTLET -50%
Stort varusortiment

Nejdens förmånligaste priser!

Kb S. Sandlin Ky

Marcus
J. Borg

Kristendomens
hjärta

Förord av
KG Hammar

Symbolernas jul

JUL. Mandeln, kransen, äpplet, gröten. Julens symboler är lika många som kära och alla har de djupa rötter.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

Sedan tonåren har **Helen Egardt**, gymnasielärare i Stockholm, varit passionerat intresserad av symbolik.

– Tiden kring jul är fullspäckad av symbolik. Men många använder julens symboler utan att reflektera över vad de egentligen står för.

Ienskolklassfrågade Egardt engångseleverna om varför vi firar jul. Svaret hon fick var: "För att jag ska få julklappar."

– Men det är ju ett jätetråkigt svar på varför vi upprätthåller en tradition. I det konsumtionsinriktade samhället saknas det berättelser.

Tidigare i år gav hon ut boken *Julens symboler* (Diálogos), med 24 julensymboler att lära sig mer om.

– Nästan ingen av julens symboler är enbart knuten till den kristna traditionen. Inget föds ur sig själv, man hämtar inspiration ur tidigare kulturer, berättelser utvecklas till helt nya och får kanske en helt ny betydelse.

Hennes egna favoriter bland julens symboler är kransen och barnet.

– Den gröna kransen som inte tappar sin färg är en stark symbol som står för

evigheten. Barnet står för det nya som föds. Vi behövs påminnas om hoppet om nytt liv, inte minst i mörka vinternorden.

Hon gillar också granen.

– Att granen är en tysk tradition tycker jag inte är så intressant. Jag frågar mig hellre varför vi vill ha en gran inomhus. Trädet har varit en oerhört viktig symbol i alla mytologier och traditioner. Det går igenom alla skikt och står emot väder och vind. Ibland tänker jag på Jesus kors som ett stiliserat träd.

VÅGA FRÅGA

Acceptera orättvisan

MARIA SUNDGREN-LILLQVIST är kognitiv psykoterapeut och svarar på läsarförfrågor om familj och relationer.

Hur ska vi göra under julhelgen för att barnen inte ska lida av den tryckta stämningen oss vuxna emellan? Bråken gäller gamla arvs tvister inom släkten. Ett alternativ är ju att stanna hemma och låta bli att träffa släkten under helgen men det känns också fel mot barnen.

OFTA ÄR DET någon som blir missnöjd när man fördelar ett arv, någon som upplever sig ha fått för lite. Men i de flesta fall är det också någon som backar, någon som tänker att jag accepterar ett sämre erbjudande – kanske för att undvika gräl. Det kan ändå hända att

den som backat känner en bitter eftersmak av grälen och att han eller hon stannar kvar i en slags förbittring över det skedda.

BITTERHET ÄR ALLTID ett gift, både för den som fastnar i bitterheten, men också för människor runt den förbittrade. Bitterheten sprider sig som dåliga ringar på vattnet. Därför är det önskvärt att de vuxna sinsemellan diskuterar vad det är som stör dem. Att de berättar för varandra vad de upplever som orättvist och varför det känns svårt att umgås på ett avslappnat vis.

Om det inte går att diskutera och komma fram till en god lösning så måste vi acceptera att det är så. Vi får arbeta med vår egen förmåga att acceptera. Det betyder inte att vi måste tycka att allt gått rättvist till, eller att vi fått den del av till exempel ett arv som vi tycker att vi har förtjänat. Men vi får acceptera att det skett en orättvisa och att det inte finns någonting vi kan göra för att förändra situationen.

VI FÅR KANSKE tänka att vi klarar oss, även om vi fått för lite. Vi kan också fundera över hur mycket materiella saker och hur mycket pengar vi egentligen behöver för ett gott liv. Självklart är det svårt att klara sig helt utan pengar i dagens samhälle. Men lyckan kommer sällan med stora egendommar och feta konton. Ofta är det relationer och vänner som är den sanna rikedom. Att göra något för andra människor är också något som ger oss lycka.

Vi får påminna oss om att vi kanske inte ska vara så småaktiga och giriga som "de andra", vi får vara bättre än så. Vi får försöka höja oss över dessa materiella orättvisor och kanske nå en sinnesfrid och en balans inom oss – trots allt. Vi får tänka att vi gör detta för våra barn. Barnen behöver få ha en relation till släktingarna, trots orättvisan.

"Bitterheten sprider sig som dåliga ringar på vattnet."

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

Informationen är plockad ur Helen Egerts bok om julens symboler.

Mandeln

SEDEN ATT lägga en mandel i risgrynsgröten (för att se vem som ska bli gift under året som kommer) kom till Sverige först på 1800-talet. Innan dess kunde man finna en kaffeböna, en silversked eller en annan liten present i gröten. Nöten och mandeln symboliserar i många kulturer något hemlighetsfullt och fördolt. Mandelformen användes flitigt i den kristna medeltida konsten, där jungfru Maria innesluts i en mandelformad öppning. Även den urkristna fisksymbolen ICHTYS är mandelformad. Mandeln har förknippats med det kvinnliga könsorganet och själva mandelkärnan har tolkats som ett frö inneslutet i livmodern.

Kransen

DEN CIRKELFORMADE adventskransen symboliserar beständighet och evigt liv, då den varken har början eller slut. Cirkeln eller kransen, som återkommer också vid midsommarsfirandet, förekommer i många varianter i alla kulturer. Kransen återfinns också i Kristi törnekrona.

Ordet jul

ETYMOLOGIN BAKOM ordet jul är omdiskuterad. Ordet är av germanskt ursprung och kan ha stått för "fest" – det kan finnas kopplingar till det finska ordet "juhla". I de flesta europeiska språk har julen fått en kristen benämning (som i engelskans "Christmas"), men i Norden har inget ersättningsord fått fotfäste.

Julklapp

ORDET JULKLAPP kommer från seden att klappa på dörren och anonymt kasta in ett vedtrå försett med en lapp där man skrivit något roligt och ofta oanständigt. Julklappen skulle kastas in utan att någon fick se vem som var givaren. Senare tog julbocken över utdelningen av julklappar, och på 1930-talet ersattes han i Sverige av jultomten. I den kristna symboliken representerar julklappen de gåvor det nyfödda Jesusbarnet fick ta emot av de vise männen.

Julkärven och lucia

HALMEN ÄR en viktig del av det nordiska julfirandet och återfinns i bockar, hjärtan, stjärnor, änglar och takkronor. I julkрубban ligger Jesusbarnet på en bädd av halm, men halmen symboliserar också växtkraft och i äldre tider strödde man ut halm på golvet i stugan inför julhelgen. Julkärven i havre sägs också vara en kvarleva från den tid då man offrade till den högsta guden i den nordiska mytologin, Oden. Man satte ut julkärven i hopp om en god skörd. I föregångaren till luciafirandet, det vill säga lussetraditionen, klädde man ofta ut sig i halm. Den här ritualen hade kopplingar till fruktbarhetsriter. En del klädde ut sig till bockar, och en kvinna i byn klädde sig i halm, med ett rött snöre kring midjan: lussebruden. Forskare tror att denna hedniska lussebrud byttes ut mot helgonet Lucia efter att kristendomen fått fotfäste i Norden.

Risgrynsgröten

GRÖT ÄR en av världens äldsta maträtter. Seden att koka risgrynsgröt fick spridning i Norden först under 1700-talet och gröten äts vid stora högtider som jul, midsommar, bröllop och begravningar eftersom risgryn betraktades som dyr lyx. Traditionen att ställa ut ett fat med risgrynsgröt härstammar från den tid då man skulle offra till hustomten för att säkra den kommande skördelyckan. Gjorde man inte det kunde tomtens hämnas och gården drabbas av olyckor, och många gamla sägner handlar om tomtens hämnd. Tomtetron var svår att utrota trots att Norden blev kristet. I vissa traditioner har tomtens koppling ihop med det kristna helgonet Sankt Nikolaus, som också gett namn åt den amerikanska jultomten Santa Claus.

PÅ TVÄREN JOHAN SANDBERG

Tomteapologetik

Föräldrar och föreningen Hem och Skola i Maxmo upprördes häromveckan över att barnen hört sanningen om tomtens under en adventsandakt i kyrkan: han finns inte.

Reaktionerna på detta vittnar om en tragisk tomthet. Föräldrar, Hem och Skola och kommentatorer på webben försvarar barnens rätt att få tro på en lögn. Någon säger sig ha försäkrat sina barn om att andaktshållaren ljög och att tomtens visst finns. Den som

inte själv tror på tomtens ljuvger då öppet för sina barn, fullt medveten om att barnen kommer att genomskåda lögnen senare.

Har vi inga sanningar att ge våra barn under julen?

Inte helt oväntat har tron på tomtens i kommentarerna jämförts med tron på Je-

sus. Jag kan inte uttala mig om vilken forskning som gjorts om tomtens existens. Men Jesus är den överlägset mest väldokumenterade historiska personen från sin tid. I stort sett alla, både kristna och icke-kristna forskare är eniga om att Jesus dog på korset.

Även icke-kristna historiker nämner Jesu uppståndelse från de döda.

Alla har rätt att tro på tomtens i religionsfrihetens namn. Kyrkan har också rätt att förkunna julens budskap att världens Frälsare är född. I motsats till tomteapologeterna tror kyrkan på

det som den förkunnar. Det är lätt att hålla med biskop Björn om att barn gärna kan få höra att det viktigaste med julen inte är dyra klappar, utan att man har tid till gemenskap. Både som familj och med Gud. Men önskan om en väl-signad jul i de tecknen.

LJUSBÄRERSKA. Lucia Sonja Lehto och luciakrönaren Hilikka Olkinuora möttes över en kopp kaffe. De talade om att vara ung, vacker kvinna, om att tro på framtiden och om att fira jul.

Tro, hopp och jul

TEXT: SOFIA TORVALDS

FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Författaren och prästen **Hilikka Olkinuora** är snart 68 år. Svenskfinlands lucia **Sonja Lehto** är 19. I söndags, på luciadagen, var det Hilikka som krönte Sonja i domkyrkan i Helsingfors – kanske med lätt bävan? Uppdraget, att bära på ljus i en mörk värld, känns stort i dag.

HILKKA: Det största hotet i vår värld och i vårt land är att de unga inte längre kan se hoppet, horisonten. När man inte ser vart man ska gå är hoppet ute. Då jag blev student fick jag välja bland många studieplatser, och när jag blev färdig kostade arbetsplatsen ett frimärke. Du hade sommarjobb och så fick du jobb och kunde satsa på ditt liv, bilda familj och ta lån. Mina barn är mellan 20 och 45 och världen har blivit så annorlunda, de kan inte lita på någonting. Var finns tilliten och hoppet? Jag vill be om ursäkt för den värld vi har skapat åt dig och din generation. Det var inte tänkt att det skulle bli så här.

SONJA: Jag försöker leva i stunden och fånga upp fina ögonblick så att jag orkar vara positiv. Jag bekymrar mig inte så mycket för framtiden. Men det känns svårt att fatta större beslut, som vad man ska studera. Det finns färre studieplatser än förr, och arbetslösheten är högre. Jag tror det påverkar unga ganska mycket. Man tänker på framtiden och undrar om man ska pri-

oritera det man verkligen vill eller att få ett jobb. Man kan ju hitta en mellanväg också. Samtidigt tänker jag att om man verkligen brinner för nånting är det lättare att få jobb.

HILKKA: Kan du tänka dig att vara långtidsarbetslös?

SONJA: Just nu har jag ett mellanår efter studenten och leder en grupp i redskapsgymnastik. Jag gör något smått hela tiden och är fullt sysselsatt. Men i längden skulle det vara jobbigt att hela tiden försöka hitta på program. Jag tror att det skulle vara ganska svårt för mig att vara arbetslös, jag skulle hellre ha något jobb, vad som helst. Kanske det finns gränser för vad jag skulle kunna tänka mig att göra, men det skulle inte behöva vara något jättestort arbete, bara något som gör att jag tjänar mitt uppehälle.

Var det enklare för dig att vara ung, att veta vad du ville, Hilikka?

HILKKA: Livet var enklare, men det var på gott och ont. I min generation måste man i synnerhet som tjej tro på auktoriteter. Man måste vara snäll. Det finns tusentals 50-plussare, kvinnor, som jobbar febrilt med att bli av med den snällheten. Då jag var ung var det härresande om en kvinna frågade: vems liv vill jag egentligen leva? Det var så självklart att följa i föräldrarnas fotspår. Unga kvinnor i dag har större frihet, men det kan också vara en belastning. Kvinnans situation i arbetslivet är fortfarande svår. Och kvinnans sexualitet särbehandlas. Det är jag ledsen för, som vi har arbe-

tat för att komma fram och skapa valmöjligheter åt er unga kvinnor.

SONJA: Utseendekraven känns hårda i dag. Både tjejer och killar kan satsa tre timmar på att ta ett foto för Instagram. Tidigare brydde jag mig mycket om vad andra tänkte om mig, speciellt i högstadiet då jag försökte hitta mig själv. Det är svårt att inte låta sig påverkas. I dag bryr jag mig inte så hemskt mycket om vad andra tänker om mitt utseende. Vi som ställde upp i luciakampanjen vill ju hjälpa och samla in pengar för ett fint ändamål. Då känns det ledsamt att gå in på nätet och se att folk skriver att det inte finns någon mångfald, vi är för lika, de har bara valt de sötaste flickorna, det är en Miss Svenskfinland-tävling. Man får en känsla av att man gått med för att man tycker att man är söt och vill vinna på grund av det. Och på sociala medier kan folk skriva vad som helst anonymt.

HILKKA: Så mycket kan man ju säga att mångfaldens ljus tänds inte bara om vi får en invandrarlucia eller pojke som

lucia. Jag har varit på många ställen som enda eller yngsta kvinnan – för att visa upp en fasad. Inom luciatraditionen i skolorna tycker jag ändå att det finns en fin mångfald. Jag har sett lucia med mörk hy och lucia med kryckor. På gräsrotsnivån, där det gäller, behöver ingen gråta som jag grät när jag alltid fick vara en sten eller ett träd i skolans jultablå. Jag hade tunt hår och jag var klumpig, så jag fick aldrig vara ängel.

När man är ung är man ofta så missnöjd med sig själv, skäms över så mycket. Hjälper det att bli äldre, skäms man mindre då, Hilikka?

HILKKA: När man bli äldre börjar man förstå skillnaden mellan skuld och skam. Om man gjort något fel, det kallas skuld, och det kan man gottgöra på något sätt. Men om du gör bort dig socialt och kompisar stänger dig ute handlar det om något annat, om skam. En ung människa som är väldigt beroende av andras åsikter är känslig för skam.

Lucia är en sorts ljusspridare, en vår-

DEN HÄR ikonen som föreställer Sankta Lucia fick Hilikka Olkinuora i present av sin mamma då hon blev prästvigd.

”Ängeln sa till herdarna att alla ska samlas i stallet, på samma gång, på samma plats, alla ska få vara med.”

Sonja Lehto

dare. Är det en trång bild av hur en kvinna ska vara?

SONJA: Jag ställde upp i valet för att jag ville bli vald och jag var förberedd på vad det innebär. Många tänker att det bara handlar om kröningen och att gå ned för domkyrkans trappa och få en massa uppmärksamhet. Men jag vet att det är mycket mer. Jag blir glad av att göra människor glada, så jag tror att även om det är en tung period kommer den att ge mig mycket. Jag har hört hur mycket lucia kan betyda för människor och jag tror att det får mig att orka. Och vi gör ju det tillsammans, lucia och tårnorna. Varje uppträdande är unikt och viktigt för just den som är där.

HILKKA: Det som skötare och vårdare och läkare i dag säger är att det största etiska problemet är att de inte får vårda så bra som de skulle vilja. De har inte tid. Så redan det att lucia måste gå fram så långsamt är fint. I luciatraditionen finns en sådan närvaro. Luciaberättelserna handlar om att hon revs itu för att hon inte ville bli prostituerad, gav sina ögon då någon avundades

FÖRFATTAREN OCH prästen Hilikka Olkinuora och lucia Sonja Lehto gick på en promenad med Hilkkas hund Jerry – och sen gick de på kaffe.

dem. Hon visade sådan vilja. När man i Norden ville bekämpa Lucifer och Lusi som härjade på lucianatten, då kom lilla Lucia fram och tog upp den kampen. Att man sätter en ung kvinna emot mörkrets makter – det kan vi tänka på.

Julen är en familjehögtid. Uppskattar ni att det är så?

SONJA: Jag uppskattar traditioner. Vart tredje år brukar vi fira bara med vår familj, vart tredje med mor- och vart tredje med farföräldrarna. I år firar vi julafton bara med min familj. Jag tycker det är jätteskönt för jag tror att jag kommer att vara ganska trött efter luciauppdraget, och eftersom vi är en stor familj blir de tillfällen då vi alla är tillsammans jätteviktiga. Alla har så mycket att göra – bara att sitta tillsammans vid bordet och äta middag är en utmaning. Småningom kommer vi att flytta hemifrån och bilda egna familjer och det kommer att vara ännu svårare att samlas. Därför tycker jag jättemycket om att fira med min familj.

HILKKA: Jag tycker jättemycket om jul,

trots min uppväxt med den traditionella julhetsen. Jag säger inte att mamma blir ledsen om någon inte kan komma. Det är fritt fram att välja. Mitt julevangelium, som jag fick av en väninna, är att alla får välja en sak. Det må vara pepparkakor eller bröd eller en julsång, det fixar vi. Men man behöver inte ha allt, alla rätter och alla traditioner. Man kan välja sin jul. Jag fattar inte att man vill fly undan julen till exempel genom att flyga till Thailand. Vem har byggt det fängelset? Om du väljer rätt sätt att förhålla dig till julen kan det vara hur enkelt som helst.

SONJA: Hilikka, hur har din jul förändrats från att du var barn till i dag, då du själv har barnbarn?

HILKKA: Jag har tillämpat julkrubbssystemet: barnet ligger kvar i centrum, åsnor och herdor får komma om de vill. Ibland är det ett stort gäng och ibland ett mindre. Jag började stå på mig när jag fick egna barn. Jag var ju deras mamma och skulle värna deras intressen. Och de ville inte flänga runt och stressa. Då

var det lättare för mig att säga att jag inte vill åka från ställe till ställe. Men nog finns det folk i vår släkt som har damtidningsjul med höga klackar och ostron, och sen finns det vi som anser att det är en fin princip att man inte alls klär på sig på juldagen.

SONJA: Just det! Juldagen är en dag då man bara får ta det lugnt och titta på sina julklappar. Då man bara är.

HILKKA: Det är att leva i stunden. Mitt favorittips för julstämning är: släck lamporna och tänd ljus.

Vilken person – eller vilket djur – identifierar ni er med i julevangeliet?

HILKKA: Jag bestämde mig redan som barn! Jag skulle vilja vara åsnan. Åsnan är inte dum. När den stannar börjar människan slå den. Men så här är det: när åsnan inte vet vart den ska gå, då stannar den. Den gräver ner sina små hovor i marken. Den lever i stunden och tar den tid den behöver. Och en annan sak: åsnan kan inte leva ensam. De måste vara minst två.

SONJA: Jag skulle vara ängeln. Ängeln svävar på himlen och ser alla. I en grupp försöker jag vara den som ser dem som är utanför och behöver extra uppmärksamhet. Ängeln sprider ljus och jag tycker om att sprida positiv energi. Ängeln sa till herdarna att alla ska samlas i stallet, på samma gång, på samma plats, alla ska få vara med. Också djuren fick komma. Oavsett hurudan man är får man vara med i gemenskapen.

GÄSTFRIHET. En kinesisk äventyrare och en dansk praktikant anlände i min svägers bil. Den inrutade julen blev plötsligt något helt annat.

Julfriden kom i en kappsäck

TEXT: LIISA MENDELIN

ILLUSTRATION: JOHANNA ÖST-HÄGGBLOM

Det var min syster Maija som bjöd in dem, genom gräsrotsprojektet "Kutsu vieras kaukaa" ("Bjud in en gäst från fjärran") som blommade upp i huvudstadsregionen vid julen för två år sedan. Projektet sammanförde oss finländska julfirare med asylsökande, utbytsstuderande, gästarbetare, flyktingar, resenärer. Alltså med människor som var nya inför det finländska julfirandet. På julaftonens förmiddag anlände våra två gäster till mina föräldrars hus i Borgå.

In genom dörren steg **Joan**, en kinesisk kvinna som var på rundtur i Europa, och **Nicolai**, en dansk man som nyligen flyttat till Helsingfors för att göra praktik på danska ambassaden. Joan släpade på en stor resväska medan Nicolai hade betydligt mindre packning. Joan hade aldrig firat jul medan Nicolai var nyfiken på den finska julen.

Så här brukar vi göra

Vi försökte vara som vanligt. Risgrönsgröt till lunch, med lättsamt och artigt småprat. Ingen av oss hade engelska som modersmål så samtalet var emellanåt lite trevande. "This is how we do in Finland" blir lätt tjatigt, men visst finns det mycket att prata om när tre olika kulturer möts.

Efter gröten (som hade en blygsam

men artig åtgång) bakade vi pepparkakor, bar in granen och badade bastu i flera turer. Varma och mosiga packade vi sedan in oss i bilen till julkyrkan, de som ville fick komma med. Båda gästerna kom.

Det var knöckfullt i Borgå domkyrka när vi steg in. Det kändes fint att träffa bekanta och så där i förbigående presentera våra gäster. Vi bänkade oss och lyckligtvis hamnade ingen bakom en pelare. De första minuterna fanns det mycket att se på i kyrkan och mycket att förklara för Joan och Nicolai, men sedan tog den tysta reflektionen över. Det var rätt skönt att vila från artigheten och småpratet.

Halvvägs genom julbönen märkte jag att Joan somnat på ena sidan om mig, precis som pappa på min andra sida. Det var som det ska vara. Efteråt berättade Nicolai att det var väldigt länge sedan han varit i en kyrka. Han tyckte det var kul att han inte förstod allt som sades, trots att svenskan och danskan ligger så nära varandra.

Det kan gå snabbt

I bilen på väg hem från kyrkan fick jag fjärilar i magen. Det var snart dags för julmiddagen och i den ingår många element som kan gå fel, många gnistor som kan tända ett traditionellt julgräl. Vid det här laget hade vi dessutom förbrukat de flesta av de mest spontana samtalsämnen.

Men min familj förvånade mig. Atmosfären i köket var lugn, det mesta var

fixat på förhand. Det var bara fisken som skulle tas ur ugnen och läggas upp snyggt, och det fixade pappa medan vi andra lekte med mina syskonbarn. När det blev dags att inviga buffén kom alla till köket. Barnen var gnälliga eftersom de var hungriga och redan hade väntat på sina paket i en evighet. Atmosfären stod och tøjde på marginalerna, den hotade att spricka.

Så föll laxen i golvet. Citronskivorna och dillen flög ut över golvet, över mattan, över någons strumpor. Jag och min syster höll andan. Det var nu det kunde gå åt skogen.

Men snabbt kraftades laxen tillbaka på serveringsfatet och det konstateras att det är allt tur att vi har gäster, annars hade vi inte tvättat golvet så noga tidigare i dag. Och i den andan förlöpte middagen, så harmoniskt det nu kan gå med bufféutflykter och barn som ätit sina halva potatisar på två minuter.

I något skede av kvällen plockade min mamma fram datorn och visade bilder från Kinaresan hon och pappa gjorde för några år sedan. Joan kunde berätta roliga saker om de monument och gatubilder som fastnat i mina föräldrars kamera. De här bilderna var inget som jag eller mina syskon lyckats uppbåda intresse för tidigare, men nu blev de plötsligt spännan-

"Halvvägs genom julbönen märkte jag att Joan somnat på ena sidan om mig, precis som pappa på min andra sida."

de. Våra föräldrar har ett liv som pågår utan oss.

Bort från ingrodda mönster

Att ha två främlingar vid vårt bord på julafton var inte bara ett intressant kulturmöte. Våra gäster gav oss en chans att stiga ut ur den inrutade julbubbla vi byggt upp under så många år.

I familjer som väldigt länge firat jul tillsammans uppstår det lätt ingrodda roller och beteenden. Rollerna styr vem som håller låda vid matbordet, vem som röjer upp efter måltiderna och vem som försöker distansera sig från det hela. Rollerna styr också vem

KYRKANS UTLANDSHJÄLP **actalliance**

Annorlunda Gåva®

GE ANNORLUNDA GÅVOR I JUL!

Beställ de Annorlunda Gåvorna på nätet annorlundagava.fi eller per telefon 020 787 1201

Syncenter

Bästa julgåvan från oss! Presentkort på läsglasögon

Ögonläkare, optiker hos oss!

Nykarleby Syncenter
Topeliusespl. 12, Nykarleby
tel. 06-722 0770
fax 06-722 1572

Beställ tid!

Annonsera i

KP
KYRKPRESSEN

www.kyrkpressen.fi

SJÄLVKLART SPELAR VI TRE SYSTRAR OCH EN BERÄTTELSE UNDER JULHELGEN!

19.12 kl 19 | 29.12 kl 19 | 30.12 kl 19 | 2.1 kl 19.

W A S A T E A T E R P R E S E N T E R A R

Julklappstips!
ÖVERRASKA MED EN UPPLEVELSE TILL JUL - ETT PRESENTKORT TILL WASA TEATER.

WASA TEATERS BILJETT KASSA
Sandögatan 7, 06-3209330
öppen må-lö kl 12-14.30 & 15-17
WWW.NETTICKET.FI
WWW.WASATEATER.FI
JULSTÄNGT 23.12-27.12, 31.12-1.1

som har en ryggradsreflex att bli sårad av vem, och vem som känner sig tvungen att organisera och dela ut order. Men med utomstående personer

i hemmet undvek vi att slinka in i gamla familjeroller. I stället började vi bete oss som de vuxna människor vi faktiskt är.

GÄSTER FRÅN FJÄRRAN

- **Projektet "Kutsu vieras kaukaa"** ordnades 2013 och 2014 av Yhteismaa, Refugee Hospitality Club, Förbundet för Finland-Afrika-föreningarna.
- **I år** ordnas inget liknande, men den som vill bjuda hem asylsökande under julen kan kontakta Röda korset.
- **Många församlingar** ordnar alternativt julfirande. Bland annat i Helsingfors, Jakobstad och Vasa bjuder församlingarna in till samvaro under julaftonen.

Bränna vingarna – Erik Cainberg och hans värld

Henrik Knifs bok följer den Nedervetil-födde bildhuggaren **Erik Cainberg** (1771–1816) på hans färd via **Tobias Sergels** ateljé i Stockholm till en lång men improduktiv tid i Rom, och tillbaka till Åbo där hans kändaste verk finns i universitetets akademisal. Cainbergs splittrade liv placeras i kontexten av den oroliga tiden – en tid då nationalitets- och identitetsperspektiv ännu inte dominerade vår gestaltning av världen.

Alla SFV-biografier kostar endast 15 e. Mer info: www.sfv.fi/bok
Beställ på redaktion@sfv.fi eller ring 09-6844 570
Eller fråga efter böckerna i bokhandeln

Ett stort tack!

Tack till alla som deltagit i vårt arbete på olika sätt under året!
Med Er hjälp har vi kunnat sända ut missionärer, sprida evangelium och hjälpa utsatta medmänniskor.
Vi önskar Er alla en Fridfull Jul och ett Välsignat Nytt År!

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET

Högskolestiftelsen i Österbotten mottar DONATIONER OCH TESTAMENTEN

för sitt arbete att stöda svensk högskoleverksamhet i Österbotten. Hjälp vid uppgörande av testamenten och donationsbrev.

Tag kontakt med VD Katarina Heikius, tel. 0500-167 063 Vasaesplanaden 16, Vasa

JULHÄLSNINGAR

Välsignad julhelg och gott nytt år tillönskas släkt, vänner och bekanta!
Aili Hellström

God jul och ett välsignat nytt år!

Tack för tankar och förböner.

Gösta Steffansson

Visste du att...

du kan lämna in din hyresansökan via webben?

När du lämnar in via webben sparar du också serviceavgiften på 5 euro.

www.kyrkpressen.fi

ÖK

ÖSTERBOTTENS KÖTT POHJANMAAN LIHA

Köttets ursprung har betydelse. Oberoende av veckodag eller årstid arbetar våra producenter med att producera finländskt kvalitetskött. Tack vare detta kan Atria alltid erbjuda inhemskt kött.

Vi på ÖK tillönskar alla producenter och konsumenterna en riktigt Fridfull Jul och Ett Gott Nytt År!

Atria

MAT. I Vanda arbetar församlingarna och staden gemensamt på att professionalisera utdelningen av mat och den vägen eliminera brödköerna.

DIAKONISSAN PIA OLKKONEN förbereder onsdagens matsivering tillsammans med teckenspråkiga Kari Nieminen i Korsö församlingshem.

De byter brödköerna n

TEXT OCH FOTO: ROLF AF HÄLLSTRÖM

Vid port nummer fem vid återanvändningscentralen i Björkby, Vanda, står en vit paketbil med logon *Yhteinen pöytä* på sidan. *Det gemensamma bordet* skulle det stå på svenska om namnet fanns. I gamla Helsinges socken är svenskan numera fjärde språk, efter finska, ryska och estniska. Men adressen finns på svenska, Svedåkersgränd 4.

Matförrådet i Björkby är navet i Vandaförsamlingarnas och Vanda stads gemensamma projekt som professionaliserar hanteringen av överbliven mat, så kallad svinmat. Till en stor industrihall, säkert tolv meter i tak, hämtas svinmaten från affärerna efter ett bestämt veckoschema, liksom direkt leveranserna från stora donatorer som mejerijätten Arla. Från de lokala affärerna kommer det ganska litet grönsaker, men sedan grossisten Vihanestukku slöt upp är utbudet grönnare.

När köpcentret Jumbos Citymarket kom med blev urvalet klart mångsidigare, säger projektchef **Hanna Kuisma**. Matlagrets tekniska finess är kylrummet i två delar. Det gör att också mjölkprodukter och djupfrys kan levereras till brödköerna. Utan kylrum hade inte heller mejerijätten Arla gått in som donator.

På matlagret fördelas varorna och levereras vidare till de tjugofem församlingar och föreningar som står för själva matutdelningen. Matförrådets logistik-

team består av fyrtioalet frivilliga och folk i sysselsättningsjobb.

18 000 chokladstänger

Lageransvariga **Jukka Turunen** för bok över dagens leveranser i den ekande hallen. Bakom honom står två halvtomma lastpallar med 18 000 chokladstänger.

– De ringde upp från Fazer när vi öppnade i höstas och sa att de ville vara med, säger Turunen.

Fazerlådorna har sitt bäst före-datum långt in i nästa månad. Turunen förklarar att det beror på ”butikssvängen”. Pallar som kommit i retur eller varor med fel etikett hinner inte fram genom hela logistikkedjan förrän bäst före-datumet går ut.

Just nu står kylrummet ganska tomt, bara en pall yoghurtburkar vid bakväggen.

– Kylbilen kör i regel matvarorna från butikerna direkt till nätet, förklarar Turunen.

”Nätet” är intern slang för de tjugofem aktörer som har hand om själva matutdelningen. Flera av församlingarna i Vanda är med, men också föreningar för arbets- eller bostadslösa.

Koncept från Berlin

Det mesta som kommer hit är förpackat, men bröd kommer ofta i säckar. För att få packa bröd måste matförrådet ha ett slutet packningsrum. Det fungerar samtidigt som samlingsrum för de frivilliga i logistikteamet.

”Flera tusen Vandabor får sin mat den här vägen.”

Hanna Kuisma

– Somliga kommer varje dag, andra en gång i månaden, säger diakonissan **Eeva Lehtineva** som svarar för kontakten med frivilligarbetarna. Rummet är påtagligt trivsamt möblerat, stolarna kommer från stadens familjerådgivning.

– Allt är återanvänt, det är en hederssak för oss, säger Kuisma.

”En partiäffär i matsvinn”, så definierar Kuisma sitt projekt. Eller borde det heta svinmat? Under sina tre första månader har Kuismas ”partiäffär” arbetat upp sig och fördelar i dag tio ton mat per vecka. Mat som annars går till soppippen, fast bröd kan man förstås bränna i värmecentraler.

– Flera tusen Vandabor får sin mat den här vägen, säger Kuisma.

Utdelningskonceptet har Vandaförsamlingarna hämtat från Berlin där matcentret sponsras av Mercedes Benz. Vanda har ingen sponsor, till vidare. Paketbilen vid porten kommer från Vanda stads depå medan kylbilen är leasad av Vanda kyrkliga samlingsfällighet.

Fyrahundra aktörer

Brödköerna har symboliserat finländsk fattigdom i tjugofem år. Fortfarande kan vem som helst ställa sig i **Hurstis** klassiska kö i Berghäll och få en gratis kasse livsmedel. Runt om i landet finns fyrahundra andra aktörer, ofta lutherska församlingar, som delar ut av affärernas matsvinn, var och en på sitt sätt. Forskarna räknar med att 20 000 finländare

är beroende av dem. De två stora grupperna är medelålders arbetslösa män och äldre kvinnor med liten pension.

Den längsta kön finns i Helsingforsförorten Kvarnbäcken, vid utdelningen som backas upp av Hertons finska församling.

– Vi ser mer och mer unga människor, sådana som borde vara i arbetslivet, säger **Sinikka Backman** som basar för verksamheten.

Ställa folk i kö är effektivt men inte till alla delar humant. En av tre skäms över att stå här, enligt forskarna. Men brödkön har också fördelar. Helsingfors socialförvaltning har folk som minglar bland de köande som en form av uppsökande verksamhet. Alla som är illa ute känner inte till sina förmåner.

Butiksbil i stället för kö

För sju år sedan gick diakonin inom Tammerfors kyrkliga samlingsfällighet in för en annorlunda metod. Man skaffade en begagnad butiksbil som kör runt till 22 olika ställen i stan under en tvåveckorsperiod.

Ruoka-Nyssa, som den heter, är ingen glassbil med klockspel vid hållplatserna. Endast diakonifolket och kunderna vet var butiksbilen stannar. Kund kan bli genom att kontakta sin församlings diakon.

– Kunderna kommer in och väljer själva av det som finns, säger **Petri Aho-kainen** som svarar för matutdelningen. Hamstra får man inte, regeln är ett paket per kund och vara. Har man stor

CHRISTINA SALENIUS och hennes syster Gretel Rännäli kom, såg, smakade och ställde upp som frivilliga.

TOIVO PENNANEN spritsar grädde på rulltårtsbitarna som Minna Paavola bakat till efterrätt. Nadja Korotkava hjälper till vid serveringen i Korso.

JUKKA TURUNEN håller ordning på varorna i kylrummet som ingår i matförrådet i Vanda Björkby.

mot måltidsgemenskap

familj kan diakonen skriva ut en större mängd.

I Tammerfors sköter frivilliga avhämtningen av svinvaror. Matutdelningens bas är sedan många år leveranserna från EU:s överskottslager. Förra veckan skickade EU en sats om 300 ton till församlingarna i Finland.

Gemenskap kring matbordet

Projektet *Det gemensamma bordet* har som mål att inte bara dela ut matkassar utan att också skapa måltidsgemenskap. Korso församling är en föregångare, berättar Lehtineva, på vars bord det ligger att utveckla den sociala verksamheten kring utdelningarna.

Centrum i Korso är tättbebyggt, krogar finns i varje hörn utom där församlingshemmet står. Där finns ett dagcafé och varje onsdag serveras varm mat. Fortfarande lever en slags bysolidaritet i Korso.

– Vid gudstjänsten på första advent kunde man avhämta en julklappsönskan och köpa en gåva åt ett barn från en mindre bemedlad familj, berättar diakonissan **Pia Oikkonen** medan hon ger direktiv åt sitt gäng på ett dussin personer som tillreder dagens måltid. Koka soppa, breda äggsmör på kareliska piroger och packa in "take away-påsar" med piroger, kebabrullar, yoghurt och annat smätt.

Dagens leverans från förrådet var i klenare laget, men lyckligtvis finns det infrysad broilerfilé från en tidigare sändning. Det är Livsmedelsverket som

"Vi ser mer och mer unga människor i brödköerna, sådana som borde vara i arbetslivet."

Sinikka Backman

har gjort sitt för att förenkla matutdelningen. Sedan i våras får affärerna frysa ner varor före sista bruksdagen. Det har ökat på varupaletten.

Lika viktigt som god mat är att bli väl mottagen och bemött. Vackert dukat med bordduk, på väggarna hänger den tjetjenska konstnären **Vaharsolt Balat-khanovs** tavlor. Kaffe och efterrätt hör till, denna onsdag nygräddad rulltårta.

Christina Salenius från grannorten Gladås och hennes syster **Gretel Rän-**

näli från Korso jobbade bägge på Posten i tiotals år. Sedan började nya kvasstar sopa och bägge två har varit arbetslösa i flera år.

– Inte omskolas folk i den här åldern, säger Salenius.

Korso är inte den sämsta platsen att vara arbetslös på, säger systerarna. Tredje sektorns aktörer är många och det bjuds på mat flera gånger i veckan.

Varken Salenius eller Rännäli tycker det är problematiskt att ställa sig i en

brödkö. Men matsservering lät bättre.

– Så vi kom hit med min syster. Vi tyckte det var bra och frågade om vi kan göra något. Kom hit nästa onsdag klockan halv nio sa Pia till oss, berättar Salenius.

Det är tredje gången hon är med i matsvängen, Rännäli fjärde. Det lär bli fler gånger, de trivs och stämningen är bra.

– Rento fiilis, sekunderar deras finskspråkiga kolleger.

KOMMENTAR ROLF AF HÄLLSTRÖM

Också matutdelning kräver respekt

ATT MATSVINN återanvänds via brödköer framställs som en win-win-situation. Min artikel om Vanda här invid följer samma mönster. När tiotals procent av vår mat hamnar på soptippen känns alla former av återbruk viktiga.

– Visst är de nyttiga, men fattigdomen försvinner inte, säger **Maria Ohisalo** som forskat i fenomenet brödköer.

Den ena väljer sin mat bland Pris-mats tiotals meter av olika uppskärningar. Den andra tar emot det som blir över i en påse. Brödköerna cementerar skillnaderna. I ett välfärds-samhälle ska du kunna köpa din egen

mat, menar Ohisalo som också är grön politiker.

Nuförtiden kan vem som helst råka illa ut ekonomiskt och förlora sin trygga ställning. Globalt sett är uppdelningen i vinnare och förlorare järnhård. Senaste vecka kom en rapport från USA om att dödligheten bland vita medelålders män ökat markant. Att vara vit och medelålders är inte längre en trygg livsstil.

Att ändra globala ekonomiska lagar är svårt men på gränsnivå kan man göra ett och annat. Brödkön är tröstlös men matsvinn kan delas ut också på annat sätt. Den katolska lekman-naorganisationen Sant Egidio har varit nominerad till Nobels fredspris för sina

insatser vid inbördeskriget i Mocambique, men driver också soppkök för fattiga äldre i Rom. Lekmannabroderna serverar alltid till bords, ett sätt att visa respekt, säger de.

Lagom till bokmässan i höstas gav "fattigdomsprofessorn" **Juho Saari** ut en bok om hur det är att vara sämre lottad i vårt samhälle. På bokmässan intervjuades han av kollegan **Heikki Hiilamo** som bad om det enklaste receptet att tackla fattigdomen.

Fattigdomen kan tacklas bara genom att bemöta folk med respekt, var svaret. Men det räcker inte, påpekade Saari. Den som är fattig måste få chansen att hitta en annan identitet än den att vara sämre lottad.

PRESENTATION

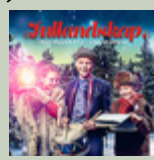
Lyssna in julen

De lutherska församlingarna i Helsingfors har satsat på en egen adventspodd. **Patricia Högnabba** och **Daniel Jakobsson** som jobbar i Matteus församling diskuterar jul, tro och kall med några kyrkliga profiler. Först ute är **Daniel Björk**, kyrkoherde i Petrus församling, sedan biskop **Björn Vikström**.

När detta skrivs har avsnitt tre inte ännu släppts, men jag tippar att också de andra Helsingforsherdarna, **Johan Westerlund** och **Stefan Forsén**, kommer att höras. Jakobsson och Högnabba är medievana och proffsiga och intervjuobjekten bjuder på sig själva. Poddarna är en knapp halv timme långa och materialet håller för den längden.

■ SOFIA TORVALDS

Julmusik x 2

Julskivor verkar vara årets melodi i Svenskfinland.

Vokalgruppen Romberg har kommit med en ny julskiva, liksom **Johanna Almark Mannila** (se artikeln intill).

Också Ungdomskören Evangelicum har släppt en färsk julskiva, *Himlen kom till oss*, liksom också svenska enheten vid Vanda musikinstitut, vars färsk skiva heter *Jul-landskap*.

De här julproduktionerna bjuder på något för nästan alla. Evangelicum satsar på gospel och visor under ledning av **Niklas Lindvik** och **Mattias Björkholm**. Mycket är obekant och därför kan man som lyssnare verkligen vakna upp inför det julen handlar om: Jesus.

Musikinstitutet i Vanda bjuder på mer traditionella julsånger, med mångsidiga och ofta spännande arrangemang.

■ SOFIA TORVALDS

JOHANNA ALMARK MANNILA har under den senaste tiden aktivt tagit itu med sitt konstnärsskap. – Min uppgift just nu är att leda publiken in i musicerandet.

Kristina, olyckligt kär

FILM

Tyttökuningas
(The girl king)

Regi: Mika Kaurismäki
I rollerna: Malin Buska, Sarah Gadon, Michael Nyqvist, Laura Birn

Drottning Kristina, en av 1600-talets starkaste och

mäktigaste europeiska kvinnor, vem var hon? Frågan har förundrat och fascinerat otaliga forskare och konstnärer, och i filmen *Tyttökuningas* ger regissören **Mika Kaurismäki** sin tolkning.

Han porträtterar en mångbottnad kvinna, begåvad, passionerad, oerhört stark och viljekraftig men också skör. Men samtidigt sällar sig Kaurismäki tyvärr till den skara som mest av allt tycks fascineras

av drottningens sexualitet och gör denna sexualitet till nyckeln som ska öppna upp för all annan förståelse av hennes liv. I den meningen förminskar Kaurismäki både sina ambitioner och den Kristina som han väl ändå har för avsikt att framställa som den sin tids banbrytande feminist hon var. Och det förargar.

Kristinas sexuella identitet är inget det bland forskare råder konsensus kring, ändå drivs Kaurismäkis

Kristina av sitt begär till sin hovdam Ebba Sparre. Nu framstår det som att Kristinas intresse för Descartes filosofi, hennes motvilja mot den lutherska ortodoxin och hennes slutliga abdikering 1654 (och konvertering till katolicismen) främst fick sin näring ur denna påstådda passion och olyckliga kärlek.

Tornedalsfödda skådespelaren **Malin Buska** i huvudrollen gör verkligen det mesta av manuset

och mycket tack vare henne blir filmen ett levande konstverk som lämnar avtryck. Filmen spelades in i Åbo vintern 2014 och visst är det roligt att få se praktfulla Åbo domkyrka och slott i en så här stor produktion. Att en storfilm om en av Sveriges mäktigaste drottningar spelats in i just Åbo av en finsk regissör får mig som åskådare att känna mig delaktig i ett historiskt skeende.

■ CHRISTA MICKELSSON

”Kom ner från piedestalen”

MUSIK. Hon är kritisk till solistdyrkan och vill sudda ut gränsen mellan artist och publik.

– För att inte ett enda korn ska falla mellan golvspringorna, säger kapellmästaren Johanna Almark Mannila.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Det är ganska exakt två år sedan **Johanna Almark Mannila** med familj flyttade in i vaktmästarbostaden i ungdomsföreningshuset Logen i Gröndal, Esbo.

– Vi behövde någonstans att bo. Och fick en konsertsal på köpet, berättar Almark Mannila.

Flytten blev upptakten till en lång räckta konserter, nästan en varje månad, i ungdomslokalens lite nedgångna festsal.

Konsertserien fick namnet ”Logen – the living room”: det levande rummet.

– Jag kan inte säga att jag på förhand visste vart jag var på väg, men nu i efterhand upplever jag att det här varit min verkliga musikakademi. Jag har aktivt tagit reda på vilken slags musik det är jag vill finnas i, vilken musik jag känner så starkt för att jag måste dela den.

Logen ligger inbäddad i en frisk tallskog alldeles intill ringväg två i Esbo. Byggnaden är i tiderna antagligen dittransporterad från Österbotten och kan ursprungligen ha använts som just en loge.

– En loge är det utrymme invid ladugården där otröskad säd förvarades, det ställe där vetet och agnarna inte är åtskilda. Det är en oerhört vacker bild.

Kungstanken med konserterna har varit att sudda ut gränsen mellan artist och publik.

– Publiken har fått delta. Jag vill fråga stjärnkulten där solisten är uppläst och publiken sitter i mörker.

Inget korn faller emellan

Efter att ha läst Logens historik och sett hur viktig körsången varit för ungdomsföreningen gick Almark Mannila ut med en kallelse: Kom med och sjung! Trettio personer kom på första övningen och en damkör föddes. Efter två år finns en kärntrupp på ungefär 15 personer kvar. De har sjungit allt från fransk romantik till barnmusik och jazz. Händel och Vivaldi har fått stort utrymme och den senare har de sjungit både på originalspråk och på svenska.

En av kvinnorna i kören visste berätta att golvet i en loge gjordes med största omsorg, för att inte ett enda korn skulle falla emellan.

– Då blev himmelsbilden ännu starkare för mig: ingen ska gå förlorad. Jag försöker inte frälsa människor med min ambition att föra amatörer och yrkesmusiker samman, men till viss grad upplever jag att det jag velat göra har förverkligats.

Till konceptet hör också att låta barnen vara med. Som mamma till sex barn, som gått och går i hemskola, vet hon vad hon talar om.

– Jag för en ständig balansgång mellan att låta barnen vara med och att behöva få jobba ostört. Men min tanke är att barn måste kunna vara med utan att allt fokus läggs på dem. Men jag är ingen ängel som hela tiden vill dela med mig. Jag är ambitiös och ibland måste jag få jobba utan att någon stör mig.

Under de senaste tre åren har hon vuxit i sitt konstnärskap. Hon berättar att musikerskapet legat på hyllan under många år som småbarnsmamma.

– Rösten var inte lika benägen att vara följsam, jag sjöng inte automatiskt rent och rösten blev snabbt trött.

Hon läste allt hon kom över om sångteknik och övade, övade, övade. Med hjälp av röstpedagoger hittade hon slutligen rätt.

– Jag har fått tillbaka med råge. Min beslutsamhet gav enorm utdelning efter några år. Mycket handlade om att komma tillbaka till barnets enkla röst.

Hon plockade i samma veva upp violinen och har tränat upp fingerfärdigheten och övat teknik.

Jul på logen

På första advent släpptes julsången *Johannas jul på logen* och Logens festsal fylldes igen en gång av musik. Många fler stora konserter lär hon inte ska ordna på just Logen. Planerna på att riva ungdomsföreningshuset är långtgångna.

– Skivan har med det här huset att göra. Jag ville ta fasta på en utdöende tradition, nu när huset snart försvinner. Logen tillhör en gammal förening med en stark tradition av sång och i synnerhet körsång. Vad blev av den traditionen?

Almark Mannila har velat ta vara på de gamla traditionella sångerna. Hon

har plockat in verser som inte brukar sjungas och har gått tillbaka till originalspråkdräkt. Det handlar om traditionell musik, men arrangemangen är ofta överraskande.

– Jag har valt sådana låtar min mamma hämtade med sig från sitt Närpes, de julsånger hon sjöng på 1920-talet, inpackad i färskinnsfällor på väg till julottan i släde.

Det är inte en sakral skiva, men ändå är den starkt andlig, menar Almark Mannila.

– Arrangemangen har en viss evighetsfaktor. Jag tänker på de tonlandskap jag stannar upp vid ibland. Det är också en livsnära blandning av både polskor, staffansvisor, *Ave Maria* och *O helga natt*.

”Jag har valt de julsånger min mamma sjöng på 1920-talet.”

Johanna Almark Mannila

Vid skivsläppet, som hon kallar för en regelrätt allsångskonsert med solistiska inslag, fick folk sjunga med så mycket de ville och kunde.

– Det var ingen skillnad om det var en enkel julsång eller *O helga natt* i en hög tonart. Publiken sjöng med och tyckte det var roligt. Vid ett tillfälle insåg jag att vi inte längre visste vem det var som sjöng för vem, om fokus låg på kören, orkestern eller publiken.

Hon tror att det är ett djupt mänskligt behov att dela bygemenskap, samlas kring lägerelden, träffas för att sjunga. Det behovet försvinner ingenstans trots att den snabba underhållningen på mobilen och datorn blivit så lättillgänglig.

– Jag tror att gemenskapen är på väg tillbaka. Grundbehovet, att komma samman för en musikalisk upplevelse, sitter ganska starkt.

Livet bär genom kriget

ROMAN

Jag gungar i högsta grenen

Författare: Marianne Backlén

Förlag: Schildts & Söderströms 2015

Marianne Backlén var en av de första inhemska författarna i min bokhylla som gav både invandrare och nyfinländare ett ansikte och en röst. Jag har alltid fascinerats av just den förmågan, att presentera personer från olika kulturer, i olika åldrar, och låta dem mötas i vardagliga situationer, vanligen i helfinska miljöer – i min hemmiljö.

I sin nyaste roman *Jag gungar i högsta grenen* driver Backlén denna förmåga ett steg vidare när hon i en mäktig familjesaga väver samman livsberättelser från inte bara olika länder och kulturer men också olika tider. Som utgångspunkt har vi Maria i 1960-talets Helsingfors. Från henne vävs trådarna framåt och bakåt, till bittra döttrar och stolta fäder, till tillknäppta tanter och förlorade söner.

Ett av de mest fascinerande inslagen är när författaren i svaga fläktar av magisk realism verkligen skapar möten där hon låter personer från olika tider ana varandras närvaro i rummet. Någon läsare kanske störs av de realistiska elementen i en i övrigt mycket historietrogen, och som jag uppfattar det, korrekt beskrivning av skeenden i vårt lands och Europas historia. Det måste ligga ett oerhört researcharbete bakom en roman av det här slaget, ett arbete som med sin detaljrikedom ibland gör min läsning långsam. Jag drunskar stundvis i beskrivning-

arna och har svårt att hålla koll på det digra persongalleriet och de invecklade släktkonstellationerna.

Den förenande tråden mellan berättelsens personer, i släktled efter släktled, är kriget. Kriget.

Det är både beklämmande och hoppningivande att läsa om de varierande metoder som människan tar till för att överleva en katastrofsituation. Ett gemensamt drag jag slås av i dessa tider av oroligt vapenskrammel, som också vår jul tycks präglas av, är människans oförmåga att inse vad som håller på att ske, vad som ligger precis bakom hörnet. Livet går på i det lilla trots att ett stort krigsmonster precis drar efter andan för att blåsa ut sitt kaos över världen.

Marianne Backlén beskriver kriget som jag aldrig läst det förut. Samtidigt är det tröstande att få läsa om människor som lever det vanliga livet, så gott det går, trots att kriget är så närvarande. För så tycks det vara med oss människor: livet i det lilla, i familjen, i det som ligger oss närmast, är det som bär och betyder något också när allt annat rasar samman.

Det innebär förstås också att ländernas kamp inte spelar så stor roll för mig om jag fått mitt hjärtat krossat. Det är inte passets stämpel som avgör hur sårad jag blir när du lämnar mig. Jag är främst solidarisk med den som får mig att känna mig sedd och uppskattad.

■ NINA ÖSTERHOLM

MARIANNE BACKLÉN har skrivit en familjesaga som präglas av oroliga tider i Finland och Europa. FOTO: CATA PORTIN

Alla får vara med på Bärtils äng

BOK

Bärtil och Hoppa på festen

Författare: Monica Vikström-Jokela
Illustrationer: Johanna Sjöström
Förlag: Fontana Media 2015

Fåret Bärtil och hans vänner ordnar en munter hoppfest i den tredje boken i serien om Bärtils äng.

Berättelsen om Bärtil är glad och lekfull, skriven med mycket dialog, fart och fläkt. Det är lätt att identifiera sig med Bärtil och Isa Gris, deras funderingar känns vardagliga

och bekanta. **Johanna Sjöströms** bilder är färggranna och fångar huvudpersonernas olikheter, trots att samspelet mellan text och bild stundvis skapar ett aningen rörigt intryck.

Bokens teman är bekanta för de yngsta; att vara liten och inte klara av svåra uppgifter, att inte få vara med, att känna sig ledsen och frustrerad.

Monica Vikström-Jokela serverar uppslag till diskussioner kring vänskap,

empati och förståelse för olikheter.

Miljön är bekant för många småbarnsfamiljer, eftersom Bärtils äventyr utgår ramberättelsen för BUU-klubbens barnprogram på YLE5. Man kan ha invändningar mot böcker som anknyter till färdiga koncept, och i det här fallet även till en kampanj för rörelseglädje. Boken kan kännas tillrättalagd, då alla olika element ska rymmas in. Här finns in-

te plats för konstnärliga överraskningar, varken i ord eller bild.

Det viktigaste är ändå att stora och små tar del av olika sagovärldar tillsammans. Vi behöver gemensamma referensramar för både små barn och vuxna och det ger Vikström-Jokela oss i form av Bärtils värld, som inbjuder till lekfullhet och gemenskap.

■ NINA GRAN

KRYSSET DECEMBER

	JAKOBSSON 1 Mos 30:17-18	VÄL- LUST	YRKE EJ VILO	FAGRA	LÄGLIGA FAST- STÄLLD NORM	SAMMAN- KOMST	ERFAREN GÅR LÄKARE					
	→					HÖRSSEL- ORGAN ÅLANDS- ROT						
					BARN- VÄNLIG SAX							
	KROKO- DIL RESULTAT AV ADDITION				FLOD AMOS 8:8 BIBEL- DEL				JAKOBSSON 1 Mos 48:19			
	→		UPPMA- NING VIO BORDET!	FAKTURA GREPP			PRO- NOMEN					
	→		RESTE MÄLTID						INTE MIN			
BMA 2015	↓	GÅRN I LJUS POJK- NAMN	OBAMA- LAND	AMERI- CIUM	SKÄR- AVLÄNGT BRÖD	ILA		PREPO- SITION	MARCUS TENGSTÄM RYSK FLOD	DOKTOR DE CEMEN- TERAR		
STAD Luk 2:43						NILS KARLSSON EXTRA- ORDINÄR		GE GJORDE SARA? 1 Mos 18:8		KALLAS MARIA PAPP		
GEN- LJUD			SLUTORD I BÖN SIGNAL			LIK- GILTIG LEDNING		FRÄM- ANDA GLADA		BYDEL I KVEVLAX		
→				SKÅL BOGSERA	KAJKA BÖRJA		INSTRU- MENT	PERFEKT FÖR- KLÄDA			HUVUD STAD I LETTLAND	
LIRA		PARPAR 2 Kung 5:12 STAD Apg 18:19			INTER- NATIONELL OSANN HISTORIA		SET GENAST MED MED			SNÄLL		TOGA
→		ORDNA BEKLAGA						DELSTAT I INDIEN ÄRA		FORM PISANG		
EDGAR ALLAN ---	→									SLÅ IN BELOPP FÖRMÅR		
HÖGTID	FÄTÖLJ STAD			TITTA FÖRVALT- NINGSS- OMRÅDE		ÄRHUND RÅDE EXTRA- HERA				OMRÅDE APG 3:9 JORDBRUK REDSKAP		
→			UTKAST SÅ KALLAD			VÄG STRÖM		MARIA SOM JAKREV DECKARE I KANALIN				SILVER ACKORD
RUTS MAKE Rut 4:13 PURE				INNE- HAVARE			NÄT- HINNA					VAR HÄLSAD
→		DÄR HÖLLS ETT ORÖLLOP Joh 2:1				LAND- SKAP I PORTUGAL				KLO		

Konstruerat av BRITT-MARI ANDTFOJK

NOVEMBERKRYSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Carolina Kruskopf, Vanda, Leif Häggblom, Kotka och Chatarina Häggström, Larsmo.**

**VINN
BÖCKER!**

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 12 januari 2016 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "Decemberkrysset". De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i krysset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

.....
 .....
 .....
 .....

		T	TIDS- ÅLDER	FÄRG RYMLIG	G	ÄNGEL	NESA	S	HUVUD- STAD I TIBET	ASIA	S	SCYPTER	TYCKER	G	DAGAS	BMA 2015
	→	J	E	S	U	S	→	K	L	A	P	P	A	R	↓	KRIGS- FLOTTA
RENET		Ä	P	P	L	E		A	H	T	I	GNUTA HEAT	N	Y	P	A
JAFETS FAR 1 Mos 12:10		N	O	A		R	A	M	A		R	O	S		Ä	R
		V	A	K	T	L	A	R		KATE STICKA	S	I	A	M	E	S
FÄGLAR Ps 105:28		R	R	A	D	B	A	N		HANS- FÄLLE STRE- LINNE	F	A	S	A	N	
		B	E	R	Ö	M		M	M	TVÄTTA	T	V	Ä		L	
ELOGI	STENHA INDIEN	O	S	A		I	R	L	A	IRLAND	E	I	R	E		
FÄRDET VÄTAN		I	S			K	L		V	VIÖRKA	T		N	A	G	
		N	E	K	A		D	A	N	S	K		V	I	D	
FRÄM- STÄNDEN GÄRNING	↓	H		M		N	E	K	A		D	A	N	S	K	
		S	T	O	R	D	Ä	D	N	O	L	L	A	B	I	
DÖDA MED- ÖLAND		A	S	K		H	A	N	K	HOLMAR	Ö	A	R		D	
		A	V	I		L	Ä	G	E	R	S	T	R	A	T	
SPRÅK Joh 1:26		L	A	T	I	N		K	A	R	HILLA- KROPP	A	R		A	
		H	A	N	E		D	Ä	R	N	Ä	S	T		E	
TUPP	NORRA NÄRINGS- HJELDOR	N	I	D	A	R	O	S	D	O	M	E	N		L	
TARAN- TELLA		D	A	N	S		A	S		D	E	G	L		D	

Fridfull jul och ett välsignat Nytt År!

**Kb TAGES
TAXI & BUSS**

Korsholm
050-558 5984

Inremissionshemmet

06-7282010

folkhälsan

www.folkhalsan.fi

**TUNABERG
TUNARO**

Tel. 050 346 1207

**SÖDERLÅNGVIKS
MUSEUM**

www.soderlangvik.fi

KREDU

www.kredu.fi

Aminne
Folkpark

www.aminnefolkpark.fi

**Pörtom
Hembygdsförening**

Tel. 050-541 6092

**Evangeliska
folkhögskolan**

tfn: 010 327 1610, www.efo.fi

Svarvars
Trävaruhandel

www.svarvars.fi

Kyrönmaan Näkö Oy

Tervajoki
Tel. (06) 478 5440,

**Oy Östman
Trading Ab**

www.siajaatelo.fi

**Vaskiluodon Ruokala
Vasklot Matservering**
Tel. 050-5431528

Barman Anders FMA

Tfn 040-728 7339
Snappertuna

FRANSMANNI

Vasa
www.fransmanni.fi

Restaurang **Marina's** Ravintola

Terjärv
www.restaurang-marinas.fi

Hautausseimistö Mattsson

Karleby
tfn. 040-500 9380

**Klockor-Smycken
Nygårds
UR-GULD
Matsilver-Presenter**
Tel. 224 2922

**Tesses
Cafe**
Vassarfjärden

www.tessescafe.fi

**Begravningsbyrå Grönroos
Sibbo**

tfn. 09-239 2688

Korsholms Kommun

www.korsholm.fi

Br Bäcklund

Tel. 06-364 3140, Korsnäs
brbacklund@gmail.com

Tel. 06-352 1200

Ab J. Tidstrand Oy

www.tidstrand.fi

TACK!

God Jul och
Gott Nytt År!

VILLA SCHILDT

www.villaschildt.fi

(019) 241-1752

BEGRAVNINGSTJÄNST
Kalmari

www.hautauspalvelukalmari.fi

GUMMI-JÄRVINEN AB

www.kumi-jarvinen.com

**BOX BED & BREAKFAST
Handelsmans Cafe**
www.handelsmanscafe.fi SIBBO

Apoteket Kronan
Drottningg.15, Lovisa
© 019 531 275

Tel. 040 152 0592
www.enagolvochtak.fi

RADIO & TV UNDER JUL- OCH NYÅRSTIDEN

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 18.12 Claus Terlinden, Karis **Lö** 19.12 8.53 Familjeandakt. Gunborg Lindqvist berättar om det fjärde adventsljuset (repris från 21.12.2013).**Må** 21.12 Maria Repo-Rostedt, Helsingfors **Ti** 22.12 Ingemar Johansson, Mariehamn (repris från 19.12.2011)**Ons** 23.12 Maria Boström, Föglö **To** 24.12 kl. 6.54 och 9.03 Yvonne Terlinden, Karis (repris från 30.12.2011).**Lö** 26.12 8.53 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok *Helga Hund i Egypten* (repris från 15.10.2005)**Må** 28.12 Emma Audas, Helsingfors **Ti** 29.12 Emma Audas, Helsingfors **Ons** 30.12 Emma Audas, Helsingfors**To** 31.12 Emma Audas, Helsingfors **Lö** 2.1 8.53 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok *Helga Hund i Egypten* (repris från 22.10.2005)**Må** 4.1 Gun Lundell, Sibbo (repris från 28.12.2011) **Ti** 5.1 Jan-Erik Karlström, Mariehamn. **Radio Vega**

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 18.12 Helene Liljeström, Sibbo **Lö** 19.12 17.58 Ett ord inför helgen. Jakobstads kyrka. **Sö** 20.12 Erik Vikström, Borgå **Må** 21.12 Bevarade ord: Julberättelser. Redaktör: Hedvig Långbacka **Ti** 22.12 Hilikka Olkinuora, Ingå **Ons** 23.12 Hilikka Olkinuora, Ingå **Fre** 25.12 Hilikka Olkinuora, Ingå **Lö** 26.12 17.58 Ett ord inför helgen, Nedervetils kyrka. **Sö** 27.12 Gud är kärleken. Textläsare: Hedvig Långbacka och Lucas Snellman.**Må** 28.12 Åsa Bevarade ord: Julberättelser. **Ti** 29.12 Heidi Salonen, Helsingfors **Ons** 30.12 Hans Häggblom, Jakobstad (repris från 30.12.2002) **To** 31.12 Jockum Krokfors, Jakobstad **Fre** 1.11 Jesu namn. Textläsare: Hedvig Långbacka och Mikael Lindfelt (repris från 1.1.2010)**Lö** 2.1 17.58 Ett ord inför helgen, Ekenäs kyrka. **Sö** 3.1 Jockum Krokfors, Jakobstad **Må** 4.1 Gunilla Teir, Lappfjärd. **Ti** 5.1 Christine Eriks-son, Träskända (repris från 28.12.2009). **Radio Vega**.**Gudstjänst****Sö** 20.12 kl. 13.03 De vackraste julsångerna från Jakobstads kyrka. Andakt: Bo-Göran Åstrand. Musikalisk ledare: Lisen Borgmästare. Organist: Diana Häggblom. Sång: Kören Cantate och dubbelkvartett. Musik: Anders Sjölin, trumpet. Programledare: Mikael Nyman och Lena Sandberg. Programmet sänds i **Radio Vega** 20.12 kl. 13.03 och på **Yle Fem** 26.12 kl. 14.00.**Julafton** kl. 17.00 Julbön med Borgå svenska domkyrkoförsamling. Predikant: Björn Vikström. Liturg: Mari Puska. Organist: Mikael Helenelund. Sångsolist: Camilla Wiksten-Rönnbacka. Textläsare: Benita Ahlnäs. **Radio Vega**.**Juldagen** kl. 08.00 Julotta med Vasa svenska församling. Predikant: Mikael Forslund. Liturg: Tia-Maria Nord. Organist: Dan Andersson. Musikalisk ledare: Mikael Heikius. Sång och musik: församlingens förenade kyrkokör, manskör och ungdoms- orkester. **Radio Vega och Yle Fem**.**Annandag jul** kl.13.03 Mässa med Jomala församling. Predikant, liturg och förebedjare: Stefan Ång. Organist och körledare: Eva-Helena Hansén. Kör: Ensemble Lauda-mus. Solosång: Inger Lyyski. Musik: Fredrik Erlandsson, trumpet. Textläsare: Karl-Erik Perjus och Anette Karlsson. **Radio Vega**.**Nyårsdagen** 13.03 Musikgudstjänst med Ekenäsens svenska församling. Predikant och liturg: Anders Lindström. Organist och kantor: Niels Burgmann. Musiker från Finländska Kammar- orkestern medverkar. **Radio Vega**.**Sö** 27.12 Gudstjänst med Nedervetils församling. Predikant och liturg: Anders Store. Organist, kantor och körledare: Sonja Smedjebacka. Kör: Kyrkokören. Musik: Kyrkans Ungdoms blåskvartett, dirigent Harry Kronqvist. **Radio Vega**.**Sö** 3.1 Gudstjänst från Betesda Church i Raseborg. Predikant: Oskar Sjöberg. Mötesledare: Fredrik Martin. Sång: församlingens barnkör Glädjegang under ledning av Linda Bergman och lovsångsteam. Solosång: Isak Vilander. **Radio Vega**.**Himlaliv****En trolös kristen**
Enligt Lars Hulden är skapelserättelsen en saga. Han har hittat på en egen skapelsermyt och läser aldrig med i bönerna i kyrkan. Det kom-

PÅ ANNANDAG jul får vi sjunga med i De vackraste julsångerna på Yle Fem kl 14. Samma program hörs också Radio Vega redan på söndag 20.12 kl. 13.03. FOTO: LEIF LINDGREN

son, Träskända (repris från 28.12.2009). **Radio Vega**.

Gudstjänst

Sö 20.12 kl. 13.03 De vackraste julsångerna från Jakobstads kyrka. Andakt: Bo-Göran Åstrand. Musikalisk ledare: Lisen Borgmästare. Organist: Diana Häggblom. Sång: Kören Cantate och dubbelkvartett. Musik: Anders Sjölin, trumpet. Programledare: Mikael Nyman och Lena Sandberg. Programmet sänds i **Radio Vega** 20.12 kl. 13.03 och på **Yle Fem** 26.12 kl. 14.00.**Julafton** kl. 17.00 Julbön med Borgå svenska domkyrkoförsamling. Predikant: Björn Vikström. Liturg: Mari Puska. Organist: Mikael Helenelund. Sångsolist: Camilla Wiksten-Rönnbacka. Textläsare: Benita Ahlnäs. **Radio Vega**.**Juldagen** kl. 08.00 Julotta med Vasa svenska församling. Predikant: Mikael Forslund. Liturg: Tia-Maria Nord. Organist: Dan Andersson. Musikalisk ledare: Mikael Heikius. Sång och musik: församlingens förenade kyrkokör, manskör och ungdoms- orkester. **Radio Vega och Yle Fem**.**Annandag jul** kl.13.03 Mässa med Jomala församling. Predikant, liturg och förebedjare: Stefan Ång. Organist och körledare: Eva-Helena Hansén. Kör: Ensemble Lauda-mus. Solosång: Inger Lyyski. Musik: Fredrik Erlandsson, trumpet. Textläsare: Karl-Erik Perjus och Anette Karlsson. **Radio Vega**.**Nyårsdagen** 13.03 Musikgudstjänst med Ekenäsens svenska församling. Predikant och liturg: Anders Lindström. Organist och kantor: Niels Burgmann. Musiker från Finländska Kammar- orkestern medverkar. **Radio Vega**.**Sö** 27.12 Gudstjänst med Nedervetils församling. Predikant och liturg: Anders Store. Organist, kantor och körledare: Sonja Smedjebacka. Kör: Kyrkokören. Musik: Kyrkans Ungdoms blåskvartett, dirigent Harry Kronqvist. **Radio Vega**.**Sö** 3.1 Gudstjänst från Betesda Church i Raseborg. Predikant: Oskar Sjöberg. Mötesledare: Fredrik Martin. Sång: församlingens barnkör Glädjegang under ledning av Linda Bergman och lovsångsteam. Solosång: Isak Vilander. **Radio Vega**.**Himlaliv****En trolös kristen**
Enligt Lars Hulden är skapelserättelsen en saga. Han har hittat på en egen skapelsermyt och läser aldrig med i bönerna i kyrkan. Det kom-

INKAST MARIA SUNDBLOM LINDBERG

Hinna ikapp julen

JAG SKÄMDES länge över min julstress. Kände att jag på något sätt vanärade det heliga väntandet med att kryssa av långa listor och flänga från julfest till släktfest. Ändå upprepades scenariot varje år, till min egen stora förvåning och besvikelse. Men jag slutade att skämmas när jag insåg att det var likadant för 2 000 år sedan. Den stressigaste julen av alla, med de längsta köerna och de hårdaste armbågarna och det mest ofärdiga hemmet någonsin, det var ju den första julen.

DÅ VAR absolut ingenting förberett. Maria hade säkert som många andra väntande mammor bäddat färdigt för sin kommande baby med nytvättade lakan och runt den sängen hade hon troligtvis tänkt vagga omkring sina sista veckor. Men istället fick hon nu ta med sig tandborste och kam i en liten påse, sätta sig på en äsna och skumpa obekvämt till en verkligt illa tajmad skattskrivning. Josef och Maria hinner inte tillbaka. Babyn vill ut i Betlehem och ingenstans finns det plats för Maria att föda. Allt är fullt och alla dörrar är stängda. Utom stallets och istället för att få rulla in sin förstfödda i ett mjukt, varmt och rent täcke så blir det inlindat i en dammig mantel och får sova sin första natt i konskrubba. Jag kan faktiskt inte tänka mig en mera stressig situation men Maria är sin svåra uppgift mogen. Hon visar väg ut ur kaoset genom att göra det bästa av situationen.

MARIA är en viktig julförebild genom att hon kan se vad som på riktigt är viktigt och vad som kan vänta. Det viktiga är inte det nytvättade, det idylliska och det perfekta. Det viktiga är den mänskliga värmen, den omslutande famnen, gemenskapen i natten. Josefs och Marias förmåga att hantera det ofärdiga, att hitta lösningar och acceptera att det inte blev som det var tänkt är bara fantastiskt fin och den förmågan skulle jag gärna få inslagen i ett vackert paket på julafton. Ett paket som jag också gärna ger till någon annan. Särskilt till dig som ytandas hela december, till dig som bara har kvitton i plånboken, till dig som hamnade i rum 6 på avdelning 10, till dig som måste inhibera resan, till dig som är utan barnen första gången, till dig som inte hann få bygget färdigt, till dig som är ensam första julen, till dig som är ensam igen, till dig som jobbar, till dig som inte hann njuta i år heller.

Maria Sundblom Lindberg är psykoterapeut, präst och publicist.

”Jag slutade skämmas när jag insåg att det var likadant för 2 000 år sedan.”

Inte munk men fader

Anders Hamberg är den första finlandssvensken som blivit vigd till katolsk präst. Får man vara introvert som präst frågar sig fader Anders. Himlaliv i Yle Fem må 4.1 kl. 18.30, repris sö 10.1 kl. 15.15

Inte munk men fader

Anders Hamberg är den första finlandssvensken som blivit vigd till katolsk präst. Får man vara introvert som präst frågar sig fader Anders. Himlaliv i Yle Fem må 4.1 kl. 18.30, repris sö 10.1 kl. 15.15

Delta i Åbo Akademis jubileumsinsamling

Din gåva bidrar till internationell toppforskning för samhällets och individens bästa och till utbildningen av de experter framtidens Finland behöver.

Vi stöder 100-åriga Åbo Akademi!

”God undervisning utifrån höjda krav.”
Torbjörn Kevin
Samhällsdebattör

”Min dröm är att kunna bidra till forskning som har hälsofrämjande betydelse.”
Iris Lähdeniemi
Doktorand

”Vi forskar i mänskliga rättigheter ur ett globalt perspektiv.”
Elina Pirjatanniemi
Professor

”Ingen -krati-, -logi-, -ism kan ersätta bildning. Utan bildning tynar ett samhälle bort.”
Kaj Kunnas
Sportjournalist

Ta kontakt: medelinsamling@abo.fi, tfn 050 374 4795, www.abo.fi/donera

Danske Bank: FI96 8119 9710 0166 03 | OP/Pohjola: FI07 5000 0120 3248 18 | Handelsbanken: FI80 3131 1001 4466 85
Nordea: FI29 1733 3000 0105 00 | Aktia: FI79 4055 0012 1616 71 | Ålandsbanken: FI07 6601 0010 2436 16

Tillstånd för penninginsamling: POL-2014-12422

Tillstånd för penninginsamling på Åland: ÅLR 2015/9970

Ge stöd, omsorg och hjälp.

Med Diana Care-presentkortet kan du ge en gåva åt din ålderstigna kära mor - far - moster - morbror - vän.

Diana Care ger professionell hemvård för hemma boende Seniorer. För vidare information ring **040 581 2124** eller gå till vår hemsida **www.dianacare.fi**

Diana Care

Din vän i vardagen

BISKOPENS JULHÄLSNING

Flyktingbarnet berör

Ibland hör man berättas om föräldrar som försökt lappa ihop sin vacklande relation genom ett gemensamt barn. Visserligen kan omsorgen om barnet svetsa föräldrar samman för en tid, men samtidigt finns det en uppenbar risk att de problem som funnits barskjuts på framtiden, om de inte lyfts upp och bearbetas. Det är inte heller rätt mot det lilla barnet att ge det uppgiften att fungera som kitt i familjen.

Med risk för att förenkla allt för mycket tycker jag man kan säga att julen berättar om en likartad problematik, om också med bättre resultat. Bibeln berättar att relationen mellan Gud och mänskligheten är förstörd genom människans bortvändhet, självskhet och annan synd. Men nu skall denna relation räddas och det brutna försonas genom ett barns födelse.

Jesu födelse beskrivs uttryckligen som ett sambete mellan Gud och människan, representerad av den unga, ogifta och oerfarna tonåringen Maria. Hennes beredskap att föda Guds son till världen kan ses som villighet att bli ett redskap för Guds upprättande och förvandlande kärlek.

Det är en födelse med många hinder på vägen. Josef överväger att överge sin trolovade, paret hittar inte logi för natten då barnet skall födas, och efter en tid hotas familjens lycka av Herodes grymma terrordåd mot barnen i Betlehem. Den lilla familjen drabbas av samma öde som miljontals familjer i vår värld i dag: de tvingas fly till grannlandet.

Freden som ånglarna i julnatten utlovar känns långt borta – både då och nu. Barnet som kom för att bygga en bro mellan him-

mel och jord har inte förmått överbrygga alla klyftor mellan människogrupper och nationer. Ändå är det just omsorgen om barnen som åtminstone tidvis förmår förena en splittrad värld. Bilder av drunknade barn har skakat om många av oss och lockat fram viljan att hjälpa.

Barnet representerar det heliga och okränkbara. Vi får hoppas och be att barnet i krubban och de nödlidande barnen omkring oss skall få oss att inse vad som är livets innersta mening och mål: att visa omsorg om andra; att hjälpa och stöda; att eftersträva fred och försoning. Vi kan börja i våra dagliga människomöten, och sedan låta ringarna sprida sig på vattnet. Då blir det en god jul, till glädje för Gud och människor.

BJÖRN VIKSTRÖM
biskop i Borgå

KATOLICISM UTVECKLING

Regler kan också förnyas

Jag börjar få en känsla av att jag gjort ett misstag då jag låtit mina barn döpas in i den katolska kyrkan. Nu senast i och med att jag läste Jan-Peter Pauls insändare i Kyrkpressen 26.11.2015 "Lura inte till nattvarden".

Bör inte kyrkan vara en plats för kärlek, andlig utveckling och tillväxt i stället för en akademisk debatt om vems eller vilka regler som skall följas?

Regler, såväl gamla som nya, bör kunna diskuteras, ifrågasättas och utvecklas som den katolska kyrkans påve Franciskus gör. Blir världen verkligen en bättre plats genom att inte tillåta kristna från olika kyrkor

att få ta del av nattvarden? Precis som Björn Vikström svarar på Pauls insändare, är det inte prästerna som bjuder in, utan Jesus. "Låt barnen komma till mig."

att få ta del av nattvarden? Precis som Björn Vikström svarar på Pauls insändare, är det inte prästerna som bjuder in, utan Jesus. "Låt barnen komma till mig."

CECILIA PAUL
Helsingfors

SVAR TILL BISKOPEN

Okunskap eller desinformation

Svar till biskop Björn Vikström i debatten om nattvarden:

Vikström lyfter fram den grundläggande skillnaden mellan den finska lutherska kyrkans och den allmänliga katolska kyrkans förståelse av nattvarden respektive eukaristin. Den helgonförklarade påven Johannes Paulus II behandlar frågan i sin rundskrivelse "Ecclesia de Eucharistia" 17.04.2003 som adresseras till alla katolska biskopar, präster, diakoner, lekmän och alla människor med god vilja (Katolinen tiedotuskeskus 2003).

En katolik får inte motta nattvard av en kristen präst som inte har blivit vigd präst enligt den katolska kyrkans lagstiftning och sakramental förståelse. Den-

na validitet gäller också den ortodoxa kyrkan därför att den i stort sett har samma tro om de sju sakramenten. Undantag gäller enskilda individer från fall till fall, dock endast med den lokala biskopens godkännande. Den finska lutherska kyrkan och dess präster har inte apostolisk sakramental kompetens enligt den katolska kyrkan.

Påven konstaterar i sin skrivelse att praxisen att inbjuda katoliker till nattvard i en kyrka som inte omfattar den apostoliska successions prästerliga sakramental validitet är ett hinder för ekumeniken och skapar oklarheter i förståelsen kristna kyrkor emellan.

I Herrens bön konstateras "inled mig inte i frestel-

se". Detta gäller även bortkomna katoliker som söker sin egen kyrka och vill motta Kristi sanna lekamen och blod. Här har även lutherska kyrkan ett ansvar att informera personer som deltar i gudstjänster. De katolska och ortodoxa prästerna informerar regelbundet alla som deltar i mässorna att de som inte hör till deras kyrka inte får motta den heliga eukaristin. En motsvarande praxis kunde även införas i lutherska kyrkor. Därmed skulle den riktiga ekumeniska attityden komma fram i hur kyrkorna ser och respekterar varandra.

JAN-PETER PAUL
katolik, Helsingfors

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180
Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. **Insänd text** returneras inte.

Testamentet är
ett vackert sätt
att hjälpa

Det som är småpengar för en finländare, är för största delen av världens befolkning pengar som kan förändra livet. Redan en liten del av din egendom kan ha större betydelse än du anar.

När du infogar Kyrkans Utlandshjälp i ditt testamente, kan du förändra hela familjers liv. Barnen får gå i skolan, de unga får yrkesutbildning och kvinnorna finner metoder för tillräcklig utkomst.

Det är inte svårt att göra ett testamente. Du kan beställa en broschyr och få mera information på numret 020 787 1201, på webben kyrkansutlandshjalp.fi/testamentsdonation och e-post: kundtjanst@kyrkansutlandshjalp.fi

Kyrkpressen och Fontana Media önskar läsare, församlingar, kunder, författare, illustratörer, skribenter och samarbetspartners en

Välsignad jul och ett gott nytt år

”Låt ditt milda ljus
få lysa in
med hopp och frid.”

Alla berättelser i årets bok är inte lyckliga. För Nepal var 2015 året när två kraftiga jordbävningar inom en månad drabbade regionen kring Katmandu.

Över 2 000 människor miste livet och nästan tio gånger så många skadades. Oändligt många fler miste sina hem.

Det har gått ett halvt år sedan katastrofen. Strålkastarljuset har slocknat eller riktats åt annat håll. Men det finns också ljuspunkter och många som dagligen gör en konkret insats.

År 2012, tre år före skalven, reste vår mångåriga bokförsäljare Ben Westerling tillsammans med sin hustru Maria, utsända av Finska Missionssällskapet, för att jobba i Nepal. Det var inget obekant land för dem. De har arbetat där i två perioder på 80- och 90-talet.

Ben är fortfarande kvar där. Vi är stolta över honom och Maria. Företaget vill den här julen bidra till deras arbete i Nepal genom en inbetalning till Finska Missionssällskapet i stället för att sända julkort.

